

**АЛЬМАНАХ «ДО-НУШ»:
АЛГОРИТМИ НАСТУПНОСТІ**

**Одеса
2024**

Рекомендовано до друку науково-методичною радою КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» (протокол № 3 від 20.06.2024 р.).

Рецензенти:

Рего Г. І., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри дошкільної, початкової та інклюзивної освіти Закарпатського інституту післядипломної педагогічної освіти.

Бріцкан Т. Г., доктор філософії, старший викладач кафедри дошкільної і початкової освіти Ізмаїльського державного гуманітарного університету.

Альманах «ДО-НУШ»: алгоритми наступності: науково-методичний збірник.

Авторський колектив: Кузнецова О. В., Сараєва І. В., Паламарчук І. В., Кравець Н. Ю., Байгаз А. В., Бендова С. І., Бурдейна О. В., Волканова В. М., Гафенко Н. В., Данькова-Гузик З. М., Євчева В. В., Кирилова С. В., Краснокутська В. С., Лосєва Н. В., Мамалиженко Л. І., Міхова І. В., Обозовська С. Р., Ревера Л. Д., Скрильова О. В. Умань : Візаві, 2024. 138 с.

У збірнику представлено науково-методичні та практичні матеріали підготовлені кафедрою дошкільної і початкової освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», що висвітлюють регіональний досвід реалізації проєкту «ДО-НУШ», який спрямований на підтримку взаємодії між дошкільною та початковою ланками освіти в умовах впровадження концепції Нової української школи.

Матеріали призначені для майбутніх фахівців дошкільної та початкової освіти, викладачів закладів фахової передвищої, вищої освіти, вихователів та керівників закладів дошкільної освіти, вчителів початкових класів закладів загальної середньої освіти.

ЗМІСТ

Передмова	4
Науково-методичний супровід реалізації наступності дошкільної і початкової освіти	5
Етапи реалізації проєкту	10
I етап - Наступність дошкільної та початкової освіти: орієнтири для фахівців	11
II етап - Наступність дошкільної та початкової освіти: методичні настанови та практики	17
III етап - Наступність дошкільної та початкової освіти: узагальнення досвіду	25
Участь закладів у проєкті «ДО-НУШ»: досвід роботи	27
Післямова	78
Список використаних джерел	80
Відомості про авторів	82
Додатки	88

ПЕРЕДМОВА

*Навчання найефективніше тоді,
коли приносить радість*

Peter Kline. The Everyday Genius.
Auckland, Great Ocean Publishers.

Оголошення Міністерством освіти і науки України 17 серпня 2016 року про затвердження Концепції «Нова українська школа» докорінно змінило погляди науковців, методистів і практиків щодо формату освітнього процесу в початковій школі, який потребував трансформації та осучаснення. Питання наступності між дошкільною та початковою ланками освіти залишилось відкритим, саме у практичній площині, тому, зародження представленого проєкту обумовлено необхідністю подолання певних труднощів, які виникають під час вступу дитини до школи, в період активного осмислення навколишнього світу, визначення дитиною свого місця в соціумі, оволодіння провідним видом діяльності в школі – навчання, розвитку життєво необхідної якості – самостійності та значного розширення кола спілкування.

Дитина повністю включається в освітній процес, саме тоді, коли сформовані в закладі дошкільної освіти компетентності допомагають оволодіти новим соціальним статусом – учня і застосувати набутий практичний досвід в подальшому шкільному житті. Для того щоб дитина успішно засвоювала знання в школі, розвивала свої здібності та будувала дружні стосунки з однолітками, потрібно об'єднати зусилля педагогів закладів дошкільної освіти та вчителів початкової школи, а також залучивши до цього процесу батьківську громаду можливо забезпечити психологічно виважений і успішний для дитини перехід з попереднього рівня освіти на наступний.

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД РЕАЛІЗАЦІЇ НАСТУПНОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ І ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Серед освітніх реформ, які відбулися з моменту проголошення Незалежності є реформа шкільництва Міністерства освіти і науки України – Нова українська школа (далі НУШ), яка була спрямована на створення сучасного, інноваційного, затишного шкільного простору, в якому дитина буде почувати себе комфортно, навчатися з радістю, отримувати знання, які зможе надалі застосовувати у житті. Підготувати маленьких дослідників до НУШ можливо за умови реалізації принципів перспективності і наступності між дошкільною і початковою ланками освіти, про що і зазначено в Законах України «Про освіту», «Про дошкільну освіту» [2, 3]. Безперервність освіти є одним із принципів реалізації Державної національної програми «Освіта» (1993) і є процесом, який триває упродовж всього життя людини, надає можливість постійно поглиблювати свої знання та вдосконалювати навички, досягати цілісності і наступності у навчанні і вихованні [9]. В Інструктивно-методичних рекомендаціях щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти (лист МОН України від 19.04.2018 № 1/9-249) наголошується на створенні єдиної, динамічної, перспективної системи взаємодії закладу дошкільної освіти і початкової освіти із залученням усіх учасників освітнього процесу [5]. Також, стрижневими документами, які покликані забезпечити становлення особистості дитини, формування компетентностей дитини дошкільного і молодшого шкільного віку та набуття нею практичного досвіду є Базовий компонент дошкільної освіти (2021) та Державний стандарт початкової освіти (2018).

Проблема наступності між дошкільною та початковою ланками освіти ніколи не втрачала актуальності і знайшла своє відображення у працях

провідних науковців та педагогів-практиків таких, як Л. Артемова, Е. Баллер, О. Безрукова, А. Богущ, З. Борисова, О. Вашуленко, Н. Гавриш, Л. Депенчук, Т. Дябло, В. Жуковський, І. Ігнатенко Л. Калмикова, Н. Кічук, Г. Ковальчук, О. Кононко, В. Кузь, А. Кухта, Н. Лисенко, М. Машовець, З. Мукашев, І. Огородник, Т. Піроженко, І. Перережко, О. Проскура, О. Савченко, Д. Струннікова М. Ярмаченко та ін.

За визначенням А. Богущ неперервна освіта є полікомпонентним утворенням, ефективність якого залежить від реалізації таких чинників, як наступність, спадкоємність, перспективність і готовність. Водночас учена визначає перспективність як націленість фахівців дошкільної освіти на обізнаність з програмами і технологіями навчання та виховання учнів початкової школи; це той параметр, який дозволяє визначити адекватні віку орієнтовні показники засвоєння дошкільниками знань, умінь і навичок, рівень розвиненості й вихованості дитини [1, с. 34-35].

Також, Н. Пихтіна зауважує на змістовому двобічному зв'язку дошкільної і початкової освіти, який націлений на забезпечення поступового, природнього переходу дитини з передшкільного до шкільного навчання, у якому: з одного боку – спрямованість освітньої роботи в закладі дошкільної освіти на ті вимоги, з якими зустрінуться діти у школі; з іншого – опора вчителя на досягнутий старшими дошкільниками рівень розвитку, на знання, навички, досвід дітей і активне використання цього в освітньому процесі [8].

Г. Годіна визначила педагогічні умови, спрямовані на забезпечення наступності двох освітніх ланок, а саме:

- гармонійність переходу та взаємозв'язку в завданнях і змісті програмно-навчального матеріалу;
- забезпечення взаємозв'язку ігрової і навчальної діяльності;
- узгодження форм, методів і засобів організації освітньої роботи закладів дошкільної і початкової освіти;

- єдність методичного забезпечення щодо різних видів діяльності дітей старших груп і першого класу школи;
- створення єдиного освітнього розвивального середовища для дітей;
- розробка єдиної цільової спрямованості співпраці закладу дошкільної освіти, початкової школи, сім'ї та громадськості;
- підвищення рівня професійно-педагогічної компетентності педагогів обох ланок навчання [4].

На сучасному етапі розбудови національної системи освіти проблема наступності дошкільної і початкової освіти залишається актуальною. Вирішенням цієї проблеми є активне залучення усіх учасників освітнього процесу закладів дошкільної освіти та початкової школи до партнерської взаємодії, застосування педагогами різноманітних форм роботи з дітьми передшкільного віку та молодшого шкільного віку. Наразі актуалізується питання пошуку шляхів забезпечення цілісного розвитку особистості дитини на різних рівнях освіти. У закладах дошкільної освіти реалізація принципу наступності виявляється, насамперед, у соціальній адаптації та набутті життєвої компетентності дитини, створенні передумов для успішного засвоєння навчальної програми початкової школи, а в початковій школі – у використанні та покращенні вже набутих раніше знань та навичок. Ігрова, пізнавальна, комунікативна та рухова діяльність повинні бути збережені, розширені та змістовно актуалізовані у молодшому шкільному віці. Це дасть змогу реалізувати поступовий перехід до оволодіння навчальною діяльністю як провідною у перший (адаптаційно-ігровий) період навчання у початковій школі та бути готовим до нового соціального статусу школяра.

Тож, забезпечення наступності між дошкільною та початковою освітою є однією з ключових позицій у змісті роботи сучасних закладів дошкільної освіти що може бути реалізовано шляхом узгодження чинних програм розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного віку з відповідними

освітніми програмами для першого класу початкової школи. Реалізація поставлених завдань вимагає організації цілеспрямованої роботи з педагогічними кадрами щодо їх обізнаності з питання наступності та пошуку шляхів активного реагування на зміни та тенденції, як на державному, так й на регіональному та локальному рівнях.

Тому, задля забезпечення цілісного розвитку особистості дитини на перших суміжних ланках системи безперервної освіти, дотримання єдності у підходах в освітній діяльності, розвитку співпраці вихователів закладів дошкільної освіти (далі ЗДО) та вчителів початкових класів на базі КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» у 2020 році завідувачками навчально-методичних лабораторій дошкільної і початкової освіти було розроблено та підготовлено до запровадження науково-методичний проєкт «Дошкільна освіта – Нова українська школа» (далі «ДО – НУШ»). Проєкт націлений на збереження самоцінності дошкільного дитинства, імплементацію в освітній процес ЗДО концептуальних засад, підходів і практик реформи Нової української школи, створення відповідного предметно-розвивального середовища, що зрештою забезпечить дитині шостого та сьомого (восьмого) років життя психологічний комфорт в новому соціальному статусі школяра, буде сприяти підвищенню рівня готовності дитини до школи, легкій адаптації та успішному навчанню в закладі освіти.

Методичний супровід проєкту було реалізовано науково-методичною лабораторією дошкільної освіти шляхом створення робочих груп, вироблення стратегії, створення інструментарію для реалізації проєкту, розроблення планів заходів, організація семінарів, робочих зустрічей, координації та корекції на всіх етапах роботи.

Науково-методичний проєкт «ДО-НУШ» спрямований на реалізацію завдань забезпечення наступності дошкільної і початкової освіти через організацію спільної роботи педагогів – представників сумісних ланок освіти

щодо узгодження змісту освітніх програм, застосування єдиних підходів в освітній діяльності, створення цілісного освітнього простору території, що є необхідною умовою адаптивного переходу дитини до навчання в школі.

У закладах дошкільної освіти реалізація принципу наступності виявляється, насамперед, у соціальній адаптації та набутті життєвої компетентності дитини, застосуванні у роботі педагогів закладів дошкільної освіти діяльнісного, особистісно орієнтованого, компетентнісного підходів, дотримання принципів дитиноцентризму, педагогіки партнерства, академічної свободи педагога, створенні передумов для успішного засвоєння навчальної програми початкової школи, облаштування цілісного освітнього простору. Проєкт також вирішує проблему запровадження системної просвітницької роботи з популяризації Нової української школи серед педагогічних працівників закладів дошкільної освіти та батьків майбутніх першокласників, їх ознайомлення із засадничими ідеями освітньої реформи.

ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТУ

I етап – організаційно-підготовчий січень 2020 р. – грудень 2020 р.	
II етап – концептуально-формульвальний січень 2021 р. – травень 2022 р	
<i>січень - серпень 2021 р.</i>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ організація діяльності робочих груп; ➤ навчання учасників проєкту ЗДО підходам, методам, технологіям, формам роботи в початковій школі відповідно до Концепції «Нова українська школа».
<i>вересень 2021 р. - травень 2022 р.</i>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ організація освітнього процесу в старших групах закладів дошкільної освіти і проведення занять на засадах особистісно орієнтованого, компетентнісного, діяльнісного підходів; ➤ організація спільних заходів; ➤ створення спільного освітнього середовища «Освітній простір території».
III етап - узагальнювальний червень 2022 р. – грудень 2023 р.	
<i>вересень 2022 р.- травень 2023 р.</i>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ навчання дітей в 1-му класі; ➤ проведення спостереження за особливостями адаптації дітей у 1-му класі. Порівняльний аналіз показників адаптації в групі дітей – учасників проєкту і контрольної групи.
<i>травень 2023 р.- грудень 2023 р.</i>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ узагальнення результатів проєкту та підбиття підсумків; ➤ поширення досвіду через публікації та виступи.

НАСТУПНІСТЬ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ: ОРІЄНТИРИ ДЛЯ ФАХІВЦІВ (I ЕТАП – ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПІДГОТОВЧИЙ)

На першому етапі, 07 лютого 2020 року, відбулася робоча зустріч де була здійснена розробка та презентація карти проєкту та визначені наступні завдання:

- з'ясування стану проблеми реалізації наступності в роботі закладів дошкільної освіти і початкових шкіл в умовах впровадження Нової української школи;
- вивчення рівня обізнаності вихователів ЗДО з інноваціями у сфері початкової освіти, з теоретичними та практичними аспектами проблеми наступності дошкільної і початкової освіти;
- визначення рівня готовності вихователів ЗДО до співпраці з вчителями початкових класів та навчання впродовж життя;
- навчання вихователів ЗДО з питань наступності і перспективності дошкільної освіти, педагогіки партнерства;
- пошук партнерів проєкту відповідно до вимог;
- формування робочих груп вихователів-методистів, вихователів закладів дошкільної освіти і вчителів початкових класів;
- вивчення стану готовності учасників проєкту (закладів дошкільної освіти і початкових шкіл) до змін в освітньому процесі, створення освітнього простору території, організації методичної роботи відповідно до завдань проєкту.

З метою виявлення рівня обізнаності щодо реалізації принципів наступності між закладами дошкільної освіти та початковою школою; з'ясування реальних методів та підходів, які використовуються; виявлення складових ефективної взаємодії ЗДО та ЗЗСО; власного ставлення до освітніх

змін у січні - лютому 2020 року нами було проведено дослідження в якому взяли участь 130 працівників дошкільної освіти, з них 39 методистів відділів освіти з питань дошкільної освіти, керівників ЗДО та їх заступників; 91 вихователь.

В результаті встановлено, що більшість керівників вказують на чітке окреслення спільних завдань ЗДО та ЗЗСО, необхідність узгодження програм, створення розвивального середовища, використання нових форм роботи для безболісного переходу та адаптації до нових шкільних умов, тісну взаємодію між вчителями та вихователями, адміністрацією закладів ЗДО та ЗЗСО, роботу з батьками майбутніх першачків, а також на психологічну та мотиваційну готовність дитини до навчання у школі. Зауважимо, що вихователі розуміють принцип наступності як: послідовність у навчанні, неперервність у роботі, об'єднання зусиль колективів ЗДО та ЗЗСО, взаємовідвідування, забезпечення готовності дитини до школи.

Відповіді респондентів стосовно форм взаємодії між закладами дошкільної та загальної середньої освіти були такими: більшість педагогів дошкільної освіти (82-85%) вважає, що основною формою взаємодії є проведення спільних заходів (розваг, свят, екскурсій, семінарів з педагогами). Проте, керівний склад все ж зазначає, що також необхідні спільні методи роботи (40%) та єдність у вимогах освітніх програм (60%).

Водночас, спостерігається відмінність у судженнях різних груп респондентів стосовно ознайомлення з Концепцією «Нова українська школа», зокрема, на думку керівників: 20% вважають, що всі ознайомлені; 20% вважають що вчителі ознайомлені, а вихователі та батьки – ні; та 30% вказують на те, що всі недостатньо ознайомлені, 30% керівників зазначають, що зовсім не ознайомлені з Концепцією НУШ. Думка вихователів відрізняється від попередніх респондентів, а саме: лише 5% педагогів вважають, що всі ознайомлені, та 3% вказують, що вчителі обізнані більш,

ніж вихователі; 36% педагогів свідчать, що ознайомлені певною мірою; та 56% вихователів зізнаються, що зовсім не ознайомлені з Концепцією НУШ.

Загалом в результаті дослідження визначено, що працівники дошкільної освіти, не залежно від займаної посади, мають схожі погляди на важливість дотримання принципу наступності в роботі між дошкільною та початковою ланками і вбачають ключовими чинниками майбутнього успішного навчання дитини у школі взаємодію, єдність вимог, єдність сприймання розвитку особистості. Відмінності у результатах вказують імовірніше на те, що робота у закладах освіти з окресленого питання проводиться формально та недостатньо реалізується на практиці, поставлені завдання не виконуються певною мірою. Відповіді респондентів свідчили про недостатньо ґрунтовну обізнаність вихователів у питанні забезпечення принципу наступності в роботі між закладами дошкільної та початкової освіти [6].

Дієвими заходами для розширення обізнаності педагогів дошкільної освіти щодо реалізації принципу наступності в системі неперервної освіти можуть стати проведення тренінгів, семінарів, майстер-класів, інших освітніх заходів, в яких вихователі зможуть практично опанувати різноманітні прийоми, сучасні методи роботи; вдосконалити навички реалізації діяльнісного, компетентнісного, особистісно орієнтованого, інтегрованого підходів, структурою, основними компонентами та методикою роботи за Концепцією НУШ; опанувати наскрізні навички та вміння для розвитку компетентностей дошкільників, а також вдосконалити свою професійну компетентність щодо реалізації наступності.

З огляду на це було змінено пріоритети у роботі з підвищення кваліфікації педагогів закладів дошкільної освіти. Фокус уваги орієнтовано на соціально-професійні якості вихователя, спрямовані на дотримання принципу наступності, системності і послідовності, наближення умов

розвитку, навчання та виховання до поступового безболісного переходу дитини до школи, застосування здобутого досвіду дитиною в шкільному середовищі.

Результати дослідження заслухані на методичній раді КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», внесені пропозиції щодо врахування питання модернізації змісту дошкільної освіти, впровадження кращих освітніх практик в роботу, підвищення рівня професійної майстерності вихователя та розвитку системи його фахової підготовки під час проведення освітніх заходів.

Було прийнято рішення про запровадження у КЗВО «Одеська академія неперервної освіти» з 2021 року курсу підвищення кваліфікації «Алгоритми наступності: «must have» вихователя», якій розкриває зміст створення відповідних умов навчання, впровадження підходів і практик Нової української школи, реалізації принципу наступності та перспективності дошкільної і початкової освіти.

ОСВІТНІ ЗАХОДИ

У 2020 році співробітниками науково-методичної лабораторії дошкільної освіти та викладачами кафедри дошкільної і початкової освіти було організовано та проведено низку заходів з актуальних питань, які забезпечили належний рівень науково-методичного супроводу наступності між дошкільною та початковою освітою, зокрема:

- всеукраїнський педагогічний марафон «Світ дошкілля» (23-25 вересня 2020 року), у програмі якого було організовано педагогічні майстерні: «Освіта для сталого розвитку: формування життєвих компетентностей дітей дошкільного віку»; «Застосування технології «сторітелінг» як інструменту формування базових якостей особистості»; «Наступність у навчанні

математики: дошкільна та початкова освіта»; «Навчання через гру»: досвід реалізації ігрового та діяльнісного підходів в освітньому процесі закладів дошкільної освіти України»; «Особливості організації безбар'єрного простору в закладах дошкільної освіти»; «Формувальне оцінювання: від ідеї до практики»;

- обласний семінар «Дошкільна та початкова освіта: алгоритми наступності» (15 жовтня 2020 року) проведено з метою визначення шляхів організації системної роботи щодо реалізації принципів наступності. Підставою для організації семінару виступила робота над регіональним проєктом «ДО-НУШ». Були окреслені орієнтири в роботі закладів та надані практичні рекомендації щодо засобів організації цілеспрямованої роботи з педагогічними кадрами, пошуку шляхів активного реагування на зміни та тенденції, зближення умов навчання та виховання для забезпечення поступового безболісного переходу дитини до навчання у школі;

- обласний семінар «Сучасні форми методичної роботи з педагогічними кадрами дошкільної освіти» (30 жовтня 2020 року). Захід проведено з метою підвищення якості освітнього процесу, що відповідає сучасним вимогам щодо удосконалення системи методичного супроводу відбувається саме через систему методичної роботи;

- круглий стіл «Дошкільна освіта: сходинка до НУШ» (05 листопада 2020 року) проведено в рамках роботи над регіональним проєктом «ДО-НУШ». В процесі дискусії та обговорення нагальних питань підготовки дітей до навчання у школі були визначені проблемні аспекти теми, надані практичні рекомендації щодо дієвих шляхів реалізації наступності та перспективності дошкільної освіти в умовах впровадження освітньої реформи, забезпечення максимально комфортного переходу дитини до навчання у школі, збереження її фізичного та психологічного здоров'я.

Початок пандемії у березні 2020 року став своєрідним викликом в

роботі освітян-дошкільників, які проявили свою творчість, креативність, стійкість у вирішенні складних завдань. У зв'язку з пандемією були накладені певні обмеження і всі заплановані заходи відбувалися в режимі онлайн.

РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ НАД І ЕТАПОМ ПРОЄКТУ:

- визначення шляхів реалізації проблеми наступності в роботі закладів дошкільної освіти і початкових шкіл в умовах впровадження Нової української школи;

- розширення обізнаності педагогів дошкільної освіти щодо реалізації принципу наступності визначається у проведенні спільних із вчителями початкової школи тренінгів, семінарів, майстер-класів, інших освітніх заходів, в яких вихователі зможуть практично опанувати різноманітні прийоми, сучасні методи роботи;

- ознайомлення учасників з принципами діяльнісного, компетентнісного, особистісно орієнтованого підходів, структурою, основними компонентами та методикою роботи за Концепцією НУШ, а також розвиток та вдосконалення їхньої професійної компетентності щодо реалізації наступності.

**НАСТУПНІСТЬ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ:
МЕТОДИЧНІ НАСТАНОВИ ТА ПРАКТИКИ
(II ЕТАП – КОНЦЕПТУАЛЬНО-ФОРМУВАЛЬНИЙ)**

На другому етапі (січень 2021 р. – травень 2022 р.) були визначені наступні терміни та завдання роботи:

Термін: січень - серпень 2021 р.:

- навчання вихователів-методистів, вихователів ЗДО підходам, методам, технологіям, формам роботи в початковій школі відповідно до Концепції «Нова українська школа»;
- організація діяльності робочих груп щодо:
 - аналізу Державного стандарту початкової загальної освіти, Базового компоненту дошкільної освіти і визначення на цій основі пріоритетних ліній наступності у змісті програм, підходах до організації освітнього процесу;
 - узгодження змісту освітніх програм закладів дошкільної освіти і початкових шкіл – учасників проєкту, корекція освітніх програм, їх затвердження;
 - розробки занять для дітей старшого дошкільного віку ЗДО;
 - розробки плану створення спільного освітнього середовища «Освітній простір території»;
 - розробки плану заходів з популяризації ідей Нової української школи в педагогічних колективах закладів дошкільної освіти.

Термін: вересень 2021 р. - червень 2022 р.:

- навчання вихователів підходам, методам, технологіям, формам роботи в початковій школі відповідно до Концепції «Нова українська школа»;
- організація освітнього процесу в старших групах закладів дошкільної освіти і проведення занять на засадах особистісно орієнтованого, компетентнісного, діяльнісного підходів;

- організація заходів в старших групах ЗДО за участі вчителів початкових класів, в початковій школі із запрошенням дошкільників, вихователів та вихователів-методистів ЗДО;
- створення спільного освітнього середовища «Освітній простір території»;
- проведення заходів з популяризації ідей Нової української школи в педагогічних колективах закладів дошкільної освіти.

ОСВІТНІ ЗАХОДИ

10 лютого 2021 року проведено круглий стіл «ECERS-3: реалізація єдності підходів у оцінюванні якості освітнього процесу в дошкільній та початковій освіті». Захід організовано та проведено з метою надання науково-методичної допомоги у підвищенні якості та переорієнтації на розбудову довіри суспільства до системи та закладів освіти, визначення нових вимог до організації якості освітнього процесу у закладі дошкільної освіти. Розкрито структуру, зміст та достовірність шкали ECERS-3, а також процедуру дослідження за цією методикою, процедуру дослідження за методикою ECERS-3. За результатами роботи учасники систематизували знання про критерії якості дошкільної освіти, структуру та зміст шкали оцінювання якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти ECERS-3. Також, надані практичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з врахуванням вимог наступності та відповідності до Концепції «Нова українська школа».

25 лютого 2021 року в онлайн-режимі розпочала роботу методична кав'ярня «Партнерство&Творчість». Новий формат педагогічної майстерні було проведено на базі кафедри дошкільної і початкової освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради».

У заході брали участь координатори проєкту від закладів освіти області. В процесі роботи були окреслені основні вимоги Державного стандарту початкової загальної освіти і Базового компоненту дошкільної освіти і визначення на цій основі пріоритетних ліній наступності у змісті програм, підходах до організації освітнього процесу.

11 березня 2021 року проведено тренінг «Ефективні практики НУШ для дошкільної освіти». Учасники розповіли про власний досвід, якого вони набули в рамках роботи своєї групи проєкту «ДО-НУШ». Григоращенко Світланою, вчителем початкових класів Одеського ліцею № 9 було визначено особливості проведення ранкових зустрічей у Новій українській школі, особливу увагу Світлана Григоращенко зосередила на структурі ранкової зустрічі, її організації та створенні емоційного мікроклімату.

ГРИГОРАЩЕНКО

**Світлана
Вікторівна,**
вчитель початкових класів
Одеського ліцею №9
Одеської міської ради
Одеської області

«Ранкова зустріч:
особливості
проведення»
(з досвіду роботи)

65014, м. Одеса, провулок Нахмова, 8 | Тел. +38 (048) 770-34-27
www.oanuv.odessaedu.net

Як зазначає Григоращенко С. практика ранкових зустрічей у Новій українській школі є вдалим методом, який сприяє формуванню спільноти, формує соціальні та комунікативні навички, сприяє створенню дружніх відносин у дитячому колективі. Цей

підхід містить в собі створення позитивних відносин між педагогами та дітьми, розвиток навичок ефективного спілкування (уміння слухати та висловлювати свої думки), а також сприяє позитивному настрою, взаємопідтримці та взаємоповазі в дитячій громаді. Рекомендовано внести нові елементи ранкових зустрічей в практику закладів дошкільної освіти.

На думку Григоращенко Світлани цікаво організований ранок у закладі дошкільної освіти є важливим моментом, який налаштовує дітей на активну діяльність та виявлення творчості протягом дня. Також, організація ранкового прийому, яка відбувається за участі батьків позитивно впливає на настрій і дисципліну малюків та стимулює їхню працездатність. Коли діти

відчувають, що їх очікує цікавий ранок разом з усміхненим та радісним і позитивно налаштованим вихователем, вони з радістю вирушають у дитячий садок.

27 травня 2021 року відбулася чергова зустріч учасників регіонального науково-методичного проєкту «ДО-НУШ». У ході зустрічі учасники продовжили порівнювати основні вимоги державних стандартів дошкільної та початкової освіти, познайомились з системним підходом до вивчення проблеми наступності між дошкільною та початковою освітою (на прикладі математичної освітньої галузі). Також, Баландіною Іриною Валеріївною, вчителькою початкових класів Одеського НВК № 13, тренеркою НУШ проведено тренінг «Метод «входження у картину» як засіб розвитку творчого та системного мислення дитини».

БАЛАНДИНА Ірина Валеріївна,
вчитель початкових класів
Одеського НВК №13,
тренер НУШ

«Метод "Входження в картину" як засіб розвитку образного та творчого мислення дитини»
(з досвіду роботи)

65014, м. Одеса, провулок Нахімова, 8 | Тел. +38 (048) 770-34-27
www.oanuv.odessaedu.net

Ірина Баландіна ознайомила присутніх з технологією «Входження в картину» та зауважила про значущість цієї технології щодо швидкого навчання процесу творчості, а також сприяння формуванню у дітей мотивації розмірковувати про твори мистецтва. В ході тренінгу учасники

мали можливість змодельювати фрагмент заняття, під час якого відпрацьовувались навички правильного розгляду картини з дітьми дошкільного віку застосовуючи запитання, які допомагають не тільки споглядати картину, а й можливість проникнути у неї, замислитися, розбурхати уяву та пофантазувати.

25 червня 2021 року проведено робочу зустріч учасників регіонального науково-методичного проєкту «ДО-НУШ» за темою «Предметно-розвивальне освітнє середовище у навчанні, вихованні та розвитку дитини». У ході зустрічі окреслені основні шляхи створення розвивального освітнього

середовища та універсального дизайну території. Також учасниками визначені подальші кроки у роботі над проектом.

21 – 23 вересня 2021 року нами проводився Всеукраїнський педагогічний онлайн-марафон «Світ дошкілля», учасники проекту були запрошені на педагогічні майстерні: «Стандарт дошкільної освіти: сутність змін»; «Освітній процес в контексті вимог Базового компоненту дошкільної освіти»; «Оцінювання якості дошкільної освіти за методикою ECERS-3»; «Потенціал гри для особистісного розвитку дитини»; «Гра у закладі дошкільної освіти: переосмислення концепту».

10 листопада 2021 року проведено методичну кав'ярню «Партнерство & Творчість». До роботи заходу були запрошені учасники регіонального проекту «Нове покоління вчителів для української школи» та учасники регіонального науково-методичного проекту «ДО-НУШ». У заході брали участь координатори проектів від закладів освіти області. Розглянули важливе питання підвищення якості освіти та забезпечення моніторингу якості. Зроблено акцент на міжнародній методиці ECERS-3, як дієвому інструменті розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

08 грудня 2021 року організована зустріч за темою «Орієнтири формування оцінювання: від ЗДО до НУШ». В ході роботи учасники практично познайомились зі структурою, основними компонентами та технологією впровадження формування оцінювання як стратегії підвищення рівня навчальних досягнень, яка є важливим елементом НУШ і водночас цікавою формою роботи з дошкільниками. Педагоги отримали алгоритм оцінювання, який мотивує дітей до навчання.

Для забезпечення педагогів закладів дошкільної освіти методичною підтримкою у зв'язку з введенням військового стану у лютому 2022 року співробітниками науково-методичної лабораторії дошкільної освіти надавалася професійна методична підтримка щодо організації освітнього

процесу з дітьми дошкільного віку з урахуванням реалій та дій правового режиму воєнного стану.

17 березня 2022 року організовано вебінар «Ефективні практики НУШ для дошкільної освіти: у фокусі — професійна підтримка». В процесі зустрічі було зосереджено увагу на важливості професійної підтримки в умовах військового стану, необхідності опановувати нові способи діяльності, які дозволяють створювати психологічно безпечне освітнє середовище і реалізовувати сучасні підходи в освіті, що висвітлюються в Концепції Нової української школи. Учасники дізналися про ознаки стресового стану дитини дошкільного віку, ефективні інструменти організації освітнього процесу в Новій українській школі, що спрямовані на розвиток рефлексивних умінь у дітей та педагогів та отримали рекомендації щодо психосоціальної адаптації дітей з внутрішньо переміщених сімей.

11 травня 2022 року відбулася зустріч за темою: «Самодопомога та допомога іншим в стресових станах». Під час зустрічі обговорювались виклики сьогодення та їхній вплив на роботу вихователя в умовах воєнного та післявоєнного стану. Надавалися загальні рекомендації з організації безпечного освітнього середовища: питання надання первинної медичної і психологічної допомоги учасникам освітнього процесу. Педагоги мали змогу практично ознайомитися з техніками та вправами самодопомоги та допомоги іншим в стресових станах.

Також, пройшла серія вебінарів «Актуальні виклики для вихователів: робота з дітьми в умовах воєнного стану»:

18 травня 2022 року відбулася зустріч за темою: «Ознаки стресу у дітей раннього та дошкільного віку. Особливості організації освітнього процесу у післявоєнний час». Під час вебінару педагоги ознайомились з ознаками стресу у дітей раннього та дошкільного віку. Учасники брали участь у дискусії, щодо використання набутих знань під час психолого-педагогічного

супроводу та підтримки дитини. Розглядалися питання організації освітнього процесу і особливості роботи з дітьми та батьками в закладі освіти у післявоєнний час. В ході зустрічі педагоги ставили запитання та активно обговорювали надані рекомендації.

26 травня 2022 року вебінар за темою: «Відновлення ресурсності та способи стабілізації емоційного стану вихователів». Педагоги розширили знання про психологічні ресурси, ресурсність та життєстійкість особистості. Під час спілкування вихователі розглянули різні стратегії подолання стресу на прикладі моделі BASIC Ph (автор Mooli Lahad). Педагогам було надано рекомендації щодо регуляції емоційного стану та запропоновано комплекс вправ на зняття м'язового напруження (техніка Едмунда Джекобсона). Під час зустрічі учасники вебінара мали можливість опрацювати техніки психоемоційної стабілізації. Крім того обговорили питання важливості професійного розвитку педагога дошкільної освіти, удосконалення емоційно-етичної компетентності та поглиблення знань про способи позитивного впливу на емоційний стан дітей освіти в умовах воєнного часу.

02 червня 2022 року вебінар за темою: «Виклики війни: підтримуємо батьків вихованців». Учасникам надані рекомендації щодо дитячо-батьківських стосунків та комунікації батьків із педагогами. Під час зустрічі було запропоновано ознайомитися з типологією поведінки батьків, рекомендаціями щодо партнерської взаємодії. Обговорили роль батьків у всебічному розвитку дитини дошкільного віку, належну підтримку дітей, співпрацю батьків та педагогів задля добробуту дитини в умовах воєнного стану.

РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ НАД II ЕТАПОМ ПРОЄКТУ:

- окреслення основних завдань, змісту та системи роботи учасників над проєктом;
- визначення особливостей впровадження в освітній процес закладів дошкільної освіти структурних елементів Нової української школи, а саме: проведення ранкових зустрічей, застосування діяльнісного та компетентнісного підходів, особлива увага приділяється структурі ранкової зустрічі, її організації та створенні емоційного мікроклімату;
- ознайомлення з системним підходом до вивчення проблеми наступності між дошкільною та початковою освітою;
- окреслення основних шляхів створення розвивального освітнього середовища та універсального дизайну території;
- розгляд питання підвищення якості освіти та забезпечення моніторингу якості;
- швидке реагування та надання методичної фахової допомоги в процесі роботи в умовах невизначеного стану.

НАСТУПНІСТЬ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ: УЗАГАЛЬНЕННЯ ДОСВІДУ

(III етап – узагальнювальний вересень 2022 р. - травень 2023 р.)

Початок збройної агресії РФ унеможливив роботу над узагальнювальним етапом, в контексті проведення спостереження за особливостями адаптації дітей у 1-му класі та аналізу показників адаптації в групі дітей – учасників проєкту і контрольної групи. Тому, постало питання щодо визначення подальшої стратегії у роботі з питань наступності, пошуку шляхів активного реагування на зміни та тенденції, складання перспектив щодо наближення умов розвитку, навчання та виховання щодо поступового безболісного переходу дитини до школи, застосування здобутого досвіду дитиною в шкільному середовищі.

Актуальним є питання володіння та застосування дітьми державної мови. Тому, з метою розширення знань про вплив мовленнєвого середовища на комунікативно-мовленнєвий розвиток дітей було прийняте рішення щодо зміни акценту проєкту на створення розвивального мовного середовища.

ОСВІТНІ ЗАХОДИ

17 лютого 2023 року відбулася чергова зустріч учасників проєкту на тему «Багатомовне середовище як чинник комунікативно-мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку». Учасники поглибили знання про «багатомовне середовище» та «полікультурне мовленнєве середовище», особливості їх впливу на розвиток мовлення дітей дошкільного віку. Зосереджено увагу на актуалізації проблеми багатомовності у різних формах її прояву в умовах сучасності в Одеському регіоні.

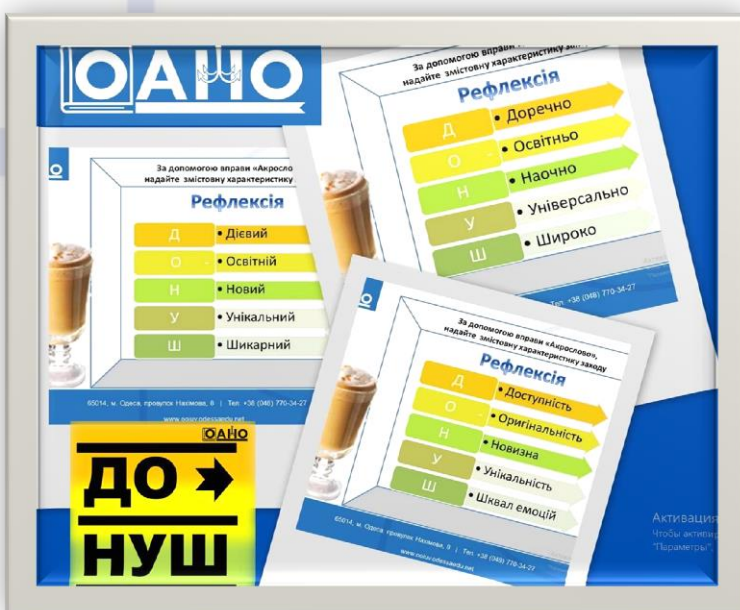
06 квітня 2023 року проведено чергову зустріч учасників проєкту яка

пройшла у цікавому форматі «Інтерв'ю з експертами» за темою «Багатомовна освіта: історія успіху». Було розкрито проблемне питання, що дало можливість виявити фактори впливу у розрізі аналізу позитивних та негативних сторін, ризиків, можливостей, моніторингу діяльності та стратегії планування майбутніх перспектив. Питання були розглянуті з погляду всіх учасників освітнього процесу: вихованців, педагогічного колективу, батьків.

14 вересня 2023 року проведено круглий стіл «Спільний освітній простір ЗДО-НУШ» для учасників регіонального науково-методичного проєкту «ДО-НУШ». Триває завершальний етап проєкту. Відбулося підведення підсумків учасниками проєкту. Представники закладів дошкільної та загальної середньої освіти мали змогу звітувати про свою діяльність та участь у проєкті, презентувати здобутки, підкреслити значущість та важливість педагогічного партнерства, взаємодії і співпраці між закладами освіти для розвитку дитини. Наталія Кравець, завідувач науково-методичної лабораторії початкової освіти провела загальну інтерактивну рефлексію, під час якої у учасників сформувалося

усвідомлене поняття про результативність роботи у проєкті.

15 грудня 2323 року відбулася завершальна зустріч учасників проєкту та підведення підсумків реалізації проєкту під час круглого столу «ДО-НУШ: переваги та можливості».

УЧАСТЬ ЗАКЛАДІВ У ПРОЄКТІ «ДО – НУШ»: ДОСВІД РОБОТИ

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ
(ЯСЛА-САДОК) №1 «ЗОЛОТА
РИБКА» КОМБІНОВАНОГО ТИПУ
ЮЖНЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ОДЕСЬКОГО РАЙОНУ
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
«АВТОРСЬКА ШКОЛА
М.П.ГУЗИКА» ЮЖНЕНСЬКОЇ
МІСЬКОЇ РАДИ ОДЕСЬКОГО
РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Річним планом роботи Комунального закладу дошкільної освіти (ясла-садок) №1 «Золота рибка» комбінованого типу Южненської міської ради Одеського району Одеської області щорічно передбачається змістовий блок «Наступність роботи ЗДО зі школою».

Щоб забезпечити наступність ЗДО №1 «Золота рибка» з початковою ланкою Комунального закладу загальної середньої освіти «Авторська школа М.П.Гузика» Южненської міської ради Одеського району Одеської області, заклади встановили міцний зв'язок змісту дошкільної та початкової освіти, який полягав у послідовній і поступовій реалізації передбачених програм навчання, розвитку й виховання дітей дошкільного віку, а згодом і освітньої програми для дітей 1 класу.

Для педагогів ЗДО №1 було проведено методичний тренінг «Новітні часи – новітні ігри», під час якого вихователі кожної вікової групи презентували ігри з інтелектуальним навантаженням, які активно використовують в щоденній роботі з вихованцями. Кожна рухлива гра з інтелектуальним навантаженням для дітей – це тандем бажаного та цікавого руху з елементами національних ігор, таночків, музичного супроводу та дидактичного контенту. Педагоги вкладають у гру детально обміркований,

запланований освітній зміст, а малеча залюбки готова співпрацювати, засвоювати, повторювати, закріплювати навчальний матеріал, здобувати корисні знання, вміння та навички задля рухливої діяльності, змагання, виграшу, отримання призів, участі у дійстві, видовищі. Малеча отримує мовленнєву, математичну, психологічну компетенції в найсприятливіший спосіб, тому такі ігри успішно конкурують з медіарозвагами.

В рухливій грі з інтелектуальним навантаженням синтетично поєднуються дві складові:

- рух задля нього самого (адже це є природною потребою дитини, бажаною для неї діяльності),

- одночасне виконання певного розумового завдання.

Навіщо потрібні рухливі ігри з інтелектуальним навантаженням?

- По-перше, для того, щоб не залишити дитину досить довго у статичному положенні на заняттях.

- По-друге, щоб замість звичайної короткотривалої фізкультхвилинки впроваджувати триваліший рух та урізноманітнювати його, не виходячи за межі тематики заняття й водночас не зменшуючи розумового напруження під час заняття.

- По-третє, щоб підтримувати у дітей зацікавленість до інтелектуальної роботи, коли їм доводиться виконувати завдання на повторення та закріплення навчального матеріалу.

Обмірковуючи сучасні проблеми наступності дошкільної та початкової освіти, можна окреслити коло завдань, за допомогою яких визначають рівні підготовленості дитини до школи: загальна обізнаність, увага, пам'ять, мислення, довільність поведінки, розвиток дрібної моторики руки.

Розвиток дрібної моторики – один з найважливіших показників інтелектуальної готовності малюка до шкільного навчання. Зазвичай, якщо у дитини добре розвинута дрібна моторика, вона завжди логічно міркує, в неї

добре розвинута пам'ять, увага та зв'язне мовлення. Вчителі завжди відзначають, що першокласники дуже часто відчують великі труднощі в опануванні навичок в письмі. Письмо – це складна навичка, яка містить виконання унікальних, координованих рухів руки. Отже техніка письма потребує сумісної злагодженої роботи м'язів кисті та всієї руки, а також розвинутого зорового сприйняття та довірливої уваги.

В дошкільному віці дуже важливою вважається саме підготовка до письма, а не саме навчання писати, і це повинно починатися задовго до шкільної парти.

Дітям дошкільного віку дуже подобаються книжки-розмальовки — найпростіший і найефективніший спосіб підготовки руки дитини до письма. Розфарбовуючи картинки, які сподобалися, дитина вчиться тримати в руці олівець, використовувати силу натискання. В процесі розфарбування тренуються дрібні м'язи дитячої руки, її рухи стають більш сильними та координованими. Найкраще користуватися кольоровими олівцями, а не фломастерами, тому що останні занадто м'які для малювання і не вимагають докладання навіть незначних зусиль.

Вихователі всіх вікових груп ЗДО №1 «Золотої рибки» міста Южне запропонували батькам разом з дітьми створити книжки-розмальовки за темою: «Дитячі долоньки». Діти з батьками залюбки долучилися до спільної творчості: обговорювали зміст та художнє оформлення, розфарбовували малюнки та додавали яскраві деталі. Пензлик, олівець та фломастер дали нове життя чорно-білому світу на аркуші паперу. Внаслідок спільної діяльності отримали оригінальний творчий продукт – артбук, виготовлений вправними руками вихователів. Презентація арт-буків відбулася під час проведення аукціону педагогічних ідей «Наступність: школа і дитячий садок».

Виявилось, що тема «Дитячі долоньки» надзвичайно багата на

інтерпретацію: «Природа в рідних долоньках»; «Дитячі долоньки щастя»; «Малюємо долоньками»; «Пригоди пальчиків-фантазерів»; «Веселі долоньки щасливої дитини»; «Веселі тваринки з долоньок дитинки»... і це ще не все! Деякі арт-буки разом з дитячими розмальовками містять тексти, методичні та дидактичні матеріали. Універсальний посібник для закладу дошкільної освіти!

На жаль, карантин вніс свої корективи в річний план ЗДО №1, унеможливаючи проведення деяких заходів, але педагоги дитячого садка обирали оптимальні форми роботи з батьками, аби полегшити перехід дітей з дитсадка до початкової школи. Щодня вони експериментували та дізнавалися про щось нове. Запроваджувати сучасні методи роботи з педагогами та вихователями необхідно, тому що це допоможе розвинути сучасну, креативну, упевнену у своїх силах та здібностях, соціально адаптовану та гармонійно розвинену особистість.

На сучасному етапі розвитку освітнього середовища завданнями співпраці ЗДО №1 «Золота рибка» і початковою ланкою школи №3 були:

- створення психолого-педагогічних умов, що забезпечують сприятливий перебіг процесу адаптації першокласників до шкільного навчання (природність переходу з дитячого садка в школу);
- поліпшення підготовки до навчання в школі 5-6 річних дітей;
- поглиблення інтересу дошкільників до життя у школі;
- надання допомоги сім'ї в новій ситуації, що виникає під час підготовки дитини до навчання у школі та при вступі до Нової української школи.

Відповідно до Плану заходів щодо забезпечення наступності між двома ланками освіти було реалізовано:

- ознайомлення педагогічного колективу зі змістом програми для Нової української школи: Типовою освітньою програмою для 1-2 класу;
- сприяння самоосвіті педагогів, підвищення їхньої фахової майстерності

- шляхом відвідування тематичних консультацій, перегляду онлайн-вебінарів, семінарів-практикумів та ін.;

- планову екскурсію з дітьми старших груп № 2, 4, 13 до школи, шкільної їдальні, спортивних майданчиків (з дотриманням карантинних обмежень та обмежень, пов'язаних з умовами воєнного стану);

- ознайомлення старших дошкільників з правилами поведінки школярів;

- проведення Днів відкритих дверей у ЗДО №1 «Золота рибка»;

- попереднє знайомство вчителів зі своїми майбутніми учнями.

Взаємодія ЗДО №1 «Золота рибка» та Школи №3 щодо питання роботи психологічних служб містила:

- здійснення єдиного психолого-педагогічного контролю за динамікою розвитку дітей;

- дослідження рівня розвитку базових компетентностей особистості дітей старшого дошкільного віку як умови успішного навчання у початковій школі;

- аналіз умов успішної адаптації учнів першого класу до шкільного життя;

- застосування корекційно-розвивальних методів у роботі з дітьми старшого дошкільного і молодшого шкільного віку, які потребують індивідуального підходу;

- різнопланові форми роботи з батьками майбутніх першокласників: бесіди, проблемні діалоги, онлайн-консультації, щотижневі консультації для батьків «Порадся з психологом», дискусії, анкетування та діагностування тощо;

- оформлення тематичних куточків для батьків «Готуємо майбутнього першокласника» з рубриками: «Готуємося до школи разом», «Розвиваємо дрібну моторику – розвиваємо мовлення дітей», «Як перевірити, чи готова ваша дитина до школи?»

- розміщення на сайті ЗДО №1 «Золота рибка» матеріалів-порадників

для батьків: «Загальні норми розвитку пізнавальної діяльності дітей дошкільного віку», Пам'ятка батькам майбутнього першокласника, Поради батькам щодо запобігання майбутньої дезадаптації дітей <https://dnz1zr.odessaedu.net/uk/site/parents-lections.html>

Виходячи з вище зазначеного, пріоритетним напрямком наступності між ЗДО №1 «Золота рибка» та початковою ланкою Школи №3 є удосконалення форм організації і методів навчання як у дошкільному закладі, так і в 1 класі НУШ.

Перспективи подальшої роботи вбачаємо в наступних діях:

- активно вивчати і впроваджувати новий Державний стандарт дошкільної освіти;
- відмовлятися від регламентованого навчання в ЗДО (статичних поз на заняттях, розташування столів у ряд по типу традиційного, відповідей по піднятій руці тощо);
- забезпечувати рухову активність дітей у школі на уроках фізкультури, великих перервах, а також у процесі позакласної роботи;
- використовувати різноманітні форми навчання, що містять специфічні види діяльності на інтегративній основі;
- використовувати в ЗДО циклічність і проєктну організацію змісту навчання, що створює умови для застосування самими дітьми наявного у них практичного досвіду;
- забезпечити взаємозв'язок занять (фронтальних, групових) з повсякденним життям дітей, самостійною діяльністю (ігровою, художньою, конструктивною тощо);
- збагачувати розвивальне предметне середовище як у дошкільному закладі, так і початковій школі, функціонально моделюючи зміст дитячої діяльності;
- використовувати методи, що активізують у дітей критичне мислення, уяву, пошукову діяльність, тобто елементи проблемності у навчанні;

- використовувати в початковій школі (особливо в перший рік навчання) ігрові методи і прийоми, цікаві форми організації діяльності дітей, створювати емоційно-значущі ситуації, умови для самостійної практичної діяльності, коли діти можуть на основі наявних у них знань виявляти ініціативу, творчість, фантазію, відповідальність;
- змінювати форми спілкування дітей як на заняттях у дошкільному закладі, так і на уроках у школі; забезпечити дитині можливість орієнтуватися на партнера-однолітка, взаємодіяти з ним і вчитися в нього (а не тільки в дорослого); підтримувати діалогічне спілкування між дітьми; визнавати право дитини на ініціативні висловлювання й аргументоване відстоювання своїх пропозицій, право на помилку;
- провідною в освітньому процесі як дошкільного закладу, так і початкової школи повинна стати діалогічна форма спілкування дорослого з дітьми, що сприяє розвитку в дитини активності, ініціативності, почуття власної гідності і самоповаги.

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ
(ЯСЛА-САДОК) №3 «ВЕСЕЛКА»
КОМБІНОВАНОГО ТИПУ
ЮЖНЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ОДЕСЬКОГО РАЙОНУ
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

**КЗ «ЮЖНЕНСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-
ВИХОВНИЙ КОМПЛЕКС
(ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ
СПЕЦІАЛІЗОВАНА ШКОЛА І-ІІІ
СТУПЕНІВ - ЦЕНТР
ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ-
ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНЕ
УЧИЛИЩЕ) ЮЖНЕНСЬКОЇ
МІСЬКОЇ РАДИ ОДЕСЬКОЇ
ОБЛАСТІ»**

Готовність дошкільника до навчання у школі – це важливий крок у доросле життя, і від того, яким він буде, залежить від рівня здатності дитини адаптуватися до нових умов і реалізації власних потенційних можливостей. Дитина, що вступає до школи має бути фізично та психічно здоровою, соціально зрілою, вона має досягти певного рівня розумового й емоційно-вольового розвитку, вміти планувати свою діяльність та здійснювати самоконтроль. Тому, поняття «готовність дитини до школи» ми розглядаємо як комплексне, яке охоплює всі сфери життєдіяльності майбутнього першокласника.

Традиційно так склалося, що ЗДО №3 «Веселка» тісно співпрацює з ЗЗСО №1, №4, а в рамках роботи над науково-методичним проєктом «ДО - НУШ» відбувалася тісна співпраця із ЗЗСО №2 м.Южне. Між нашими закладами складена угода про співпрацю, плануються спільні заходи щодо організаційно-педагогічної роботи з проблеми готовності дітей до навчання в школі з метою забезпечення наступності й перспективності освітнього процесу, соціокультурної адаптації дітей старшого дошкільного віку до умов навчання в початковій школі та їх всебічного гармонійного розвитку.

Працюючи над науково-методичним проєктом «ДО - НУШ», педагогічні колективи ЗДО №3 «Веселка» та ЗЗСО №2 проаналізували та

співставили Державні стандарти, програми, форми роботи, за якими працюють заклади, і прийшли до висновку, що ми маємо багато спільного. Серед ключових компонентів:

- новий зміст освіти, наступність Державних стандартів (Базовий компонент дошкільної освіти — це документ, який орієнтує педагогів на особистісний розвиток кожної дитини, на формування життєздатної, компетентної, творчої людини. А програма «Впевнений старт», за якою працюють педагоги ЗДО №3, максимально враховує наступність із першим класом Нової української школи);
- педагогіка, що ґрунтується на партнерстві: особистісно орієнтована модель освіти, використання соціо-ігрових технологій в освітньому процесі, робота командами, групами, четвірками, парами, індивідуально;
- наскрізний процес виховання: інтеграція освітнього процесу (планування за тематичними блоками і днями);
- дитиноцентризм: компетентнісний підхід, орієнтація на дитину, правила, рутини, ранкові зустрічі у колі;
- сучасне освітнє середовище: облаштування комфортного та безпечного фізичного середовища, добір розвивального матеріалу (інтелектуальні карти, схеми, творчі роботи тощо), відкритість і доступність матеріалів в осередках та інше.

І. Методична робота з кадрами

Після розробки та презентації карти проєкту «ДО - НУШ» на робочій зустрічі, визначення задач, у ЗДО №3 «Веселка» та ЗЗСО №2 було заплановано роботу з педагогами.

Для удосконалення освітнього процесу у закладах дошкільної освіти і початковій школі було проведено ряд методичних заходів, метою яких було навчити педагогів застосовувати у роботі з дітьми діяльнісний, особистісно орієнтований, компетентнісний підхід, дотримуватись принципів дитиноцентризму, педагогіки партнерства, створити передумови для успішного засвоєння навчальної програми початкової школи, облаштувати цілісний освітній простір:

- 2020 р. - педрада «Програма «Впевнений старт» як фундамент успішності дитини в умовах нової української школи»;
- семінар - практикум «Використання соціо-ігрових технологій в освітньому процесі», проведений з метою підвищення рівня професійної компетентності педагогів, їх мотивації на системне використання в практиці соціо-ігрової технології;
- консилиум «Готовність дітей до навчання у школі» (практична психологиня Наталія Чудіна);
- консультація «Наступність між дошкільною та початковою ланками освіти в рамках впровадження концепції «Нова українська школа» (вихователька Зінаїда Махновська);
- 2020 р. - педрада «Інтеграція навчання як засіб гармонійного розвитку дитини»;
- семінар - практикум «Інтеграція в дошкільній освіті як інноваційне явище» з метою підвищення рівня компетентності педагогів ЗДО з питань проєктування педагогічного процесу на основі інтеграції освітніх ліній в рамках реалізації програми «Впевнений старт» та НУШ;

- майстер-клас «Компетентно – орієнтована стратегія діяльності педагога ЗДО в умовах впровадження авторської інтегровано – особистісної технології»;
- 2021 р. - педрада «Програма «Впевнений старт» як фундамент успішності дитини в умовах нової української школи. Технологія «Ранкова зустріч»;
- семінар-практикум «Ранкові зустрічі – новий інтегрований підхід в організації ранкового прийому дітей в ЗДО» на якому розглядалися питання планування ранкових зустрічей у ЗДО;
- Тиждень педагогічної майстерності. Протягом тижня педагоги ділилися досвідом своєї роботи через перегляд організованої діяльності «Ранкові зустрічі» по паралелях з дітьми молодшого, середнього та старшого віку;
- консультація «Використання методів проблемного навчання в роботі з дошкільнятами» з метою навчання педагогів активізувати думку дітей, надавати їй критичності, привчати до самостійності в процесі пізнання
- 2021 р. - педрада «Формування логіко – математичної компетентності дітей дошкільного віку. Освітня лінія: «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»;
- тренінг: БКДО. Освітня лінія: «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»: зміст та ефективні підходи щодо реалізації;
- консультація «LEGO-конструктор в освітньому процесі: граємо і навчаємось» (вихователька Ірина Куликовська);
- семінар-практикум «Математичний розвиток дошкільників: теорія і практика. Інтеграція в математичній освіті дошкільників» (вихователь-методист Людмила Мамалиженко, виховательки Наталія Кіріязова, Ірина Куликовська).

II. Співпраця педагогічних колективів ЗДО №3 та ЗЗСО

З метою обміну досвідом вихователів ЗДО №3 та учителів початкової школи ЗЗСО №2, №1, №4 щодо форм організації діяльності дітей, системи роботи з формування пізнавальних процесів, соціалізації дитини проведено індивідуальні та групові форми методичної роботи. А саме:

- взаємовідвідування вихователями та вчителями занять (уроків) з наступним спільним обговоренням. Педагоги ЗДО №3 мали змогу бути присутніми 14 листопада в початковій школі НВК ім. В.Чорновола, 03 березня в початковій школі ЗЗСО №1 на семінарах, на яких піднімалися питання поступовості й послідовності реалізації чинних програм розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного віку та освітньої програми для 1 класу початкової школи;
- взаємо-консультування педагогами;
- обмін передовим педагогічним досвідом роботи - семінар-практикум «Запровадження ранкових зустрічей в освітній процес ЗДО»;
- круглі столи, тренінги педагогів ЗДО та вчителів школи;
- проведення діагностики з визначенням готовності дітей до школи;
- відкриті покази освітньої діяльності в ЗДО і відкритих уроків в школі тощо. В рамках наступності вихователька Зінаїда Махновська провела 26 травня відкритий захід (інтегроване заняття «Мандрівка у космос»), а вихователька Ірина Толкачова провела із дітьми старшого віку сюжетно-рольову гру «Школа» для вчителів початкової школи №2.
- Діти старшої групи познайомились із вчителями, показали не тільки академічні знання, а й розвинуті соціальні та емоційні навички: самоконтроль, самостійність, допитливість, співпрацю, емпатію, спілкування.

III. Взаємодія дитячих колективів

Необхідна умова успішного вирішення завдань наступності це встановлення зв'язку та творчої співпраці між ЗДО №3 та ЗЗСО №2, 1, 4 на рівні заходів з дітьми. З метою адаптації дитини у шкільному середовищі та мотиваційної готовності її до навчання проводяться спільні заходи між дітьми дитячого садка та початкової школи:

- екскурсії в школу: кожного року у вересні діти старших груп присутні на шкільному заході ЗЗСО «Перший дзвоник»; протягом року проводяться екскурсії до школи №1, №2, №4, на яких діти старших груп знайомляться з територіями шкіл, спортивними майданчиками;
- знайомство та взаємодія дошкільнят з учителями школи;
- зустрічі та бесіди з колишніми вихованцями дитячого садка (у жовтні до ЗДО зранку завітали гості - учні 6 класу ЗЗСО №1. Школярі провели з дітками ігри, поспілкувалися, обмінялися посмішками і найкращими побажаннями);
- спільні свята дошкільнят та першокласників, участь у театралізованій діяльності. 28 грудня знайомство малят старших груп зі школою розпочалося з новорічної вистави «Білосніжка та сім гномів», яку підготували учні школи ЗЗСО №1 під керівництвом Козаченко О.С. Діти разом з казковими героями подорожували по казці.

IV. Спільна робота з батьками майбутніх першокласників

Забезпечити наступність у діяльності дає змогу спосіб взаємодії, який побудований на принципах педагогіки партнерства, в основі якої спілкування, взаємодія та співпраця між вихователем, дитиною і батьками.

Вихователі та батьки, об'єднані спільними цілями та прагненнями, є зацікавленими й рівноправними учасниками освітнього процесу, відповідальними за результат. З впровадженням програми «Впевнений старт» набувають поширення творчі форми роботи з батьками, в яких беруть участь діти, інші педагоги й співробітники дошкільного закладу, тому батькам цікаво не тільки спостерігати за дитиною під час її взаємодії з дорослими в домашніх умовах, а й самим виступити в театралізованій виставі, спортивному змаганні, конкурсі, засіданні дискусійного клубу тощо.

Вихователем-методистом Людмилою Мамалиженко та вихователькою Іриною Домашевською розроблено Проєкт «Разом ми одна сім'я – дитячий садок, сім'я та Я», який допомагає проводити системну роботу з батьками майбутніх першокласників. Зустрічі з батьками проводяться з використанням різних форм і методів спільної роботи, а саме: у формі круглого столу, вечора запитань та відповідей, семінару-практикуму, рольової гри, організації спільного відпочинку, пізнавально-ігрової вікторини, природничого квесту, використання скриньки зауважень і побажань, виставки спільної творчості тощо.

Для зручності та зворотного зв'язку, на сайті ЗДО №3 «Веселка» створено Клуб «Кмітливих і допитливих» (№1), де розміщено відео-заняття, відео-ігри для дітей. Для проведення Інтернет-консультацій організовано онлайн-консультпункт для батьків «Для наших улюблених мам і тат» (№2). Також для батьків відкрили буккросинг, де пропонуємо

«піймати» книжку на дошці Padlet та «відпустити» книги, які є у них на тему виховання та розвитку малят.

Формування всіх складових психологічної готовності дитини до школи (інтелектуальної, мотиваційної, соціальної, фізіологічної, емоційно-вольової) здійснюється в певній системі. Педагоги, при підготовці старших дошкільнят до навчання в школі, велику увагу приділяють не лише формуванню спеціальних умінь, а найголовніше – створюють для дитини умови для формування здатності емоційно реагувати на навколишній світ, міркувати, планувати власну діяльність, співпрацювати в команді, креативно та критично мислити, комунікувати — що є найважливішими чинниками у формуванні успішної навчальної діяльності та найважливішими компетентностями людини XXI століття.

**КЗ «РОЗДІЛЬНЯНСЬКИЙ
МІСЬКИЙ ЛІЦЕЙ №1»
РОЗДІЛЬНЯНСЬКОЇ
РАЙОННОЇ РАДИ
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

**КЗ «РОЗДІЛЬНЯНСЬКИЙ
ЗАКЛАД ДОШКІЛЬНОЇ
ОСВІТИ «ВЕСЕЛКА»**

З 2021 року наша робота була спрямована на реалізацію завдань забезпечення наступності дошкільної і початкової освіти через організацію спільної роботи педагогів – представників сумісних ланок освіти щодо узгодження змісту освітніх програм, застосування єдиних підходів в освітній діяльності, створення цілісного освітнього простору, що є необхідною умовою адаптивного переходу дитини до навчання в школі. За допомогою проєкту здолали такі виклики, як дотримання єдності у підходах в освітній діяльності, створення відповідного предметно-розвивального середовища, розвитку співпраці вихователів ЗДО та вчителів початкових класів, підвищення рівня психолого-педагогічної грамотності батьків щодо вікових особливостей розвитку старшого дошкільника та молодшого школяра.

Учасники проєкту від закладів:

**КЗ Роздільнянський ЗДО
«Веселка»**

- вихователь-методист Бурдейна О.В.,
- вихователі Рукавишнікова О.М., Ворсіна М.А., Чорна Н.В.,
- 22 вихованці старшої групи,
- батьки вихованців

**КЗ «Роздільнянський
міський ліцей №1»**

- Заступник директора з навчально-виховної роботи, учитель початкових класів Бендова С.І.,
- учитель початкових класів Шульц Н.П.,
- 16 учнів 1 «Б» класу,
- батьки учнів.

Для поетапної реалізації проєкту був розроблений план заходів, який передбачав використання різноманітних форм, методів та прийомів освітньої діяльності з дітьми, батьками та педагогами. Спільне проведення різноманітних заходів дало можливість динамічно поєднати відповідні ланки

освіти — дошкільну і початкову, забезпечити зв'язок вихованців і педагогів закладу дошкільної освіти та школи.

Результативність проєкту визначено за такими аспектами:

Аспекти співпраці між закладами освіти

Інформаційно-просвітницький аспект	Практичний аспект	Методичний аспект	Психологічний аспект
<p>Діяльність спрямована і на педагогів і на батьків.</p> <p>У роботі з батьками:</p> <ul style="list-style-type: none"> анкетування щодо питань індивідуального розвитку особистості дітей, рівня досягнення ними дошкільної зрілості з метою надання консультативної допомоги ознайомлювальну роботу щодо психологічних закономірностей розвитку дитини старшого дошкільного та молодшого шкільного віку Дні відкритих дверей у закладах загальної середньої освіти «педагогічні вітальні» у школі з питань створення у закладі психологічно комфортної обстановки для сприйняття дитиною нової соціальної ролі школяра батьківські клуби інтернет-консультації, вебінари або форуми для батьків тощо 	<p>Встановлення зв'язку та творчої співпраці між ЗДО і початковою школою на рівні заходів з дітьми:</p> <ul style="list-style-type: none"> попереднє знайомство педагогів початкової школи зі своїми майбутніми учнями відвідування вихователями відкритих уроків, позакласних заходів своїх колишніх вихованців-першокласників з метою спостереження за їх розвитком проведення ознайомлювальних екскурсій для дітей організація спільних конкурсів, тематичних виставок дитячих робіт, вернісажів тощо проведення спільних митецьких заходів у закладах дошкільної та загальної середньої освіти (відвідування музеїв, театралізованих вистав тощо) 	<p>Модернізація системи методичної роботи педагогічних колективів:</p> <ul style="list-style-type: none"> взаємне по чергове відвідування вихователями і вчителями відкритих занять/уроків (або інших форм організації освітньої роботи) підготовка і проведення спільних семінарів-практикумів, конференцій, консультацій, педагогічних рад, засідань «круглих столів», тематичних виставок тощо залучення вихователів та вчителів до участі у проведенні спільних педагогічних проєктів, розробленні методичних рекомендацій і порад взаємний обмін педагогічним досвідом щодо практичних питань реалізації наступності між дошкільною і початковою ланками освіти сприяння систематичному підвищенні їх фахової майстерності 	<p>Узгоджена діяльність психологічних служб закладів:</p> <ul style="list-style-type: none"> вивчення особливостей розвитку дітей на перехідному етапі; визначення специфіки переходу від ігрової до навчальної діяльності; забезпечення психологізації освітнього процесу як умови формування особистості на двох рівнях

Відповідно до Плану заходів щодо забезпечення наступності протягом 2022-2023 навчального року організована співпраця між двома ланками освіти шляхом адаптування освітнього процесу в умовах війни з урахуванням ситуації, що склалася в Україні. Повномасштабна військова агресія внесла свої корективи у роботу закладів освіти, тому освітній процес у них здійснювався з використанням дистанційних форм роботи й у змішаному форматі.

Було забезпечено оптимальний зворотний зв'язок між закладами та батьками дітей. Педагоги дошкільного закладу за допомогою групи у месенджері Viber організували взаємодію всіх учасників освітнього процесу й створили віртуальну бібліотеку — своєрідний банк освітніх ресурсів. Згодом, постійно оновлювали й поповнювали інформаційне наповнення

сайту й використовували ресурси онлайн-освіти, щоб залучити дітей та їхніх батьків до різних програм з дошкільної освіти. Підвищення ефективності комунікації учасників освітнього процесу було можливо завдяки: групам в месенджерах Viber, Telegram, WhatsApp з батьками, педагогами, практичними психологами тощо; електронним платформам Zoom, GoogleMeet, Google Classroom, тощо.

За період участі у проєкті взаємодія педагогів школи і дошкільного закладу відбувалась у різних формах, таких як:

- методичний міст за участю педагогів дошкільного закладу та вчителів початкової школи на тему «Новий стандарт дошкільної освіти - нові напрями». Акцентовано увагу на вимогах та умовах нового Базового компоненту дошкільної освіти, окреслено його складники, охарактеризовано базові принципи реалізації стандарту, освітні напрями, ключові компетентності для початкової освіти;
- спільне засідання «круглого столу» «Впевнений старт» як орієнтир формування готовності до навчання у НУШ»;
- відвідування вихователями старшої групи уроків у першому класі з метою ознайомлення зі змістом і методикою навчання першокласників;
- відвідування вчителями випускних класів початкової школи відкритих занять в старших групах за темою «Формуємо фундамент успішності дитини за програмою «Впевнений старт»»;
- підготовчі заняття з вихованцями старших груп – майбутніми першокласниками провели вчителі випускних класів початкової школи;
- тренер НУШ Бендова С.І. провела фасилітовану дискусію «Щоб ранкова зустріч була успішною»;
- вихователь-методист Бурдейна О.В. провела майстер-клас для вихователів «Ранкова зустріч в ЗДО – працюємо по-новому»;

- батьківські збори для батьків дітей майбутніх першокласників (за участю вчителів) за темою «Сім'я, школа, дитячий садок – суб'єкти педагогічної взаємодії в освітньому процесі»;
- благодійна акція за участю дітей, їх батьків та педагогів «Добра справа для Батьківщини»;
- виготовлення дітьми старшої групи «Дзвіночок» дошкільного закладу та учнями першого «А» класу листівок «З любов'ю для захисників»;
- виставка композицій до Дня миру 21.09.2022 р. «Разом заради миру»;
- учителями початкової школи організовано підготовчі групи до навчання у школі з вихованцями старших груп дошкільного закладу;
- організована діяльність Консультативного центру(онлайн) для батьків майбутніх першокласників у різних формах взаємодії;
- спільне засідання «Круглого столу «Формуємо готовність педагогів до роботи з дітьми під час воєнного стану»;
- педагогічна студія за участю практичної психологині школи Манолій О.О. «Організація роботи щодо збереження психічного здоров'я дошкільників»;
- тренінг для вихователів старших груп і вчителів початкової школи «LEGO-технологія — чарівні цеглинки успіху»;
- «Свято Букварика» для учнів 1 класу за програмою НУШ.

Реалізація освітньої програми для дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт» – поступовий перехід до Нової української школи

- Зв'язок змісту дошкільної та початкової освіти
- Послідовна і поступова реалізація передбачених програм навчання, розвитку виховання дітей дошкільного віку, а згодом і освітньої програми для дітей 1 класу початкової школи
- Фундамент формування особистості дитини в умовах НУШ
- Реалізація діяльсного підходу у формуванні життєвої компетентності особистості дошкільника
- Запровадження системності у наскрізному діяльсному використанні ігрової діяльності
- Можливість максимально відійти від методичних стереотипів проведення освітньої діяльності в ЗДО

Форми здійснення наступності

Взаємодія педагогів

- Методичний міст за участю педагогів дошкільного закладу та вчителів початкової школи на тему «Новий стандарт дошкільної освіти - нові напрями».
- Спільне засідання «круглого столу» «Впевнений старт» як орієнтир формування готовності до навчання у НУШ.
- Відвідування вчителями випускних класів початкової школи відкритих занять в старших групах за темою «Формуємо фундамент успішності дитини за програмою «Впевнений старт»
- Організація підготовчих груп до навчання у школі з вихованцями старших груп дошкільного закладу
- Спільне засідання «Круглого столу» «Формуємо готовність педагогів до роботи з дітьми під час воєнного стану».
- Педагогічна студія за участю практичної психологині школи Манолій О.О. «Організація роботи щодо збереження психічного здоров'я дошкільників»
- Тренінг для вихователів старших груп і вчителів початкової школи «LEGO-технологія чарівні цеглинки успіху»

Presentation Title

Форми здійснення наступності

Взаємодія з дітьми

- Благодійна акція за участю дітей, їх батьків та педагогів «Добра справа для Батьківщини»
- Виготовлення дітьми старшої групи «Дзвіночок» дошкільного закладу та учнями першого «Б» класу листівок «З любов'ю для захисників»
- Гра-Квест для вихованців старшої групи «Знайомство зі школою»
- Тематичний день «Козацтво - гордість і захист України» до Дня козацтва і захисника України
- Гра-Квест «Свято Букварика»

Presentation Title

Форми здійснення наступності

Співпраця з батьками

- Благодійна акція за участю дітей, їх батьків та педагогів «Добра справа для Батьківщини»
- Організована діяльність Консультативного центру(онлайн) для батьків майбутніх першокласників
- Батьківські збори для батьків старших лоскільників (за участю вчителів) за темою «Сім'я, школа, дитячий садок - суб'єкти педагогічної взаємодії в освітньому процесі»
- Спільна екологічна акція «Годівнички для синички»

Presentation Title

Результати проєкту

Результати

Практичний аспект

- Створено сучасне освітнє середовище, яке мотивує, активізує, зберігає та розвиває. Як педагоги ЗДО, так і педагоги НУШ створили територію, яка спонукає дітей мислити, знаходити нові рішення, мотивує та надихає
- Реалізовано практику взаємовідвідування старшими дошкільниками та учнями початкових класів сумісних занять, свят, розваг тощо.
- Проведення спільних заходів у закладах дошкільної та загальної середньої освіти
- Розкриття творчих здібностей учасників проєкту.

Методичний аспект

- Забезпечено єдність, взаємозв'язок та наочність узгодженості мети, змісту, методів, форм організації освітнього процесу.
- Спільна педагогічна рада вчителів початкових класів та вихователів, на якій педагоги аналізують результати підготовки до школи, досягнення та помилки, обмірковують шляхи покращення, прогнозують подальшу взаємодію школи та дошкільного закладу.
- Підвищено рівень обізнаності педагогів. Педагоги дошкільної освіти ознайомлені з програмою початкової школи «Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я.» та вводять у свої заняття навчальні елементи, які підготують дітей до 1-го класу. Вчителі початкових класів також знають освітню програму для дітей старшого дошкільного віку, використовують її складові в адаптаційний період.
- Використання «ранкових зустрічей» в освітній практиці
- Ефективне впровадження у роботу зі старшими дошкільниками освітньої програми «Впевнений старт» як фундаменту успішності дитини в умовах НУШ.
- Впровадження методу діяльнісного навчання «6 цеглинок» зі старшими дошкільниками
- Використання інтерактивних методів навчання, зростає частка проєктної, командної, групової діяльності у педагогічному процесі.
- Інтеграція освітнього процесу в НУШ

19

18

Інформаційно-просвітницький аспект

- Встановлено тісний взаємозв'язок між ЗДО, школою та батьками;
- Сформовано відповідний рівень психолого-педагогічної грамотності батьків щодо вікових особливостей розвитку старшого дошкільника та молодшого школяра.
- Підвищення особистісної компетенції батьків майбутніх першокласників, щодо питання формування у дітей позитивної мотиваційної готовності до шкільного життя
- Батьки стали рівноправними учасниками освітнього процесу
- Відмова батьків від погляду на дошкільний заклад як на школу для маленьких

20

Психологічний аспект

- Створено умови безболісної адаптації першокласника. Адаптація дитини стала значно легшою, тому що у перші роки навчання в школі педагоги продовжують та підіймають на інший рівень ту діяльність, яка була в дитячому садку (спілкування, ігри, рухова активність, пізнавальна діяльність, засвоєння господарсько-побутових навичок, ліплення, малювання, аплікація, конструювання, слухання музики, спів, хореографія, театральна діяльність)
- Соціально-психологічна адаптація учнів 1 класу в 2022-2023 н.р.:
 - Високий ступень адаптації - 57%
 - Достатній ступень адаптації - 33%
 - Середній ступень адаптації - 10%
 - Низький ступень адаптації - 0%

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОШКІЛЬНИЙ
НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД (ЯСЛА
САДОК) №3 «ДЗВІНОЧОК» М.
БІЛГОРОДА-ДНІСТРОВСЬКОГО
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

**ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І-ІІІ
СТУПЕНІВ №1 М. БІЛГОРОДА-
ДНІСТРОВСЬКОГО ОДЕСЬКОЇ
ОБЛАСТІ**

Відповідно до річних планів ЗДО № 3 «Дзвіночок» та планів ЗЗСО № 1 з метою підвищення рівня мотиваційної готовності старших дошкільників до навчання у школі проводили наступні спільні заходи:

- використовували в освітній роботі читання творів про школу, перегляду фільмів про шкільне життя тощо;
- створювали ситуації для розгортання творчої сюжетно-рольової гри «Школа»;
- організували ознайомлювальну екскурсію «Чекає на нас школа, чекає на нас клас...» по навчальних кабінетах ЗЗСО № 1, де пройшло знайомство вихованців ЗДО з правилами поведінки школярів;
- організували спільний виступ дошкільнят зі школярами на святі 1 вересня;
- організували взаємовідвідування занять вчителями, уроків – вихователями;
- провели комплексну діагностику готовності дітей старшого дошкільного віку до шкільного навчання.

Методична робота полягала в наступних заходах:

- організації проведення педгодин за участю вчителів школи для обговорення таких питань:
- порівняльний аналіз державних стандартів дошкільної освіти і початкової школи (Базового компонента дошкільної освіти та

державного стандарту початкової загальної освіти – програми «Нова українська школа»);

- розробка моделі комплексної взаємодії дошкільного закладу і школи з різних аспектів освітньої діяльності;
- шляхи підвищення мовленнєвої компетентності дітей;
- перспективність та наступність у навчанні дітей дошкільного і шкільного віку елементам грамоти;
- ідеальний першокласник очима вчителів;
- розвиток творчої активності у дітей.
- відкриті заняття для вчителів початкових класів у старших групах дошкільного закладу з їх подальшим обговоренням;
- для вихователів ЗДО відкриті уроки в 1-их класах ЗЗСО № 1 з розвитку мовлення та математики;
- круглий стіл «Краще разом. Педагогіка партнерства» спільно з вихователями ЗДО та вчителями ЗЗСО №1;
- поповнили в методичному кабінеті папку на допомогу вихователям щодо організації роботи з наступності між ЗДО та школою;
- поповнили практичним матеріалом, посібниками постійно діючу методичну полицю в методкабінеті «Готуємось до школи разом»;
- створили в методичному кабінеті бібліотечку творів дитячої літератури на тему «Школа».

Робота з батьками майбутніх першокласників

1. Провели Дні відкритих дверей в ЗДО із залученням батьків до наступних заходів: відвідування занять та режимних моментів; ознайомлення з результатами моніторингу рівня навчальних досягнень дітей; консультацій методиста, вихователів, практичного психолога з питань підготовки дітей до школи.

2. Продовжили ведення рубрики «Незабаром у школу» в батьківських куточках з порадами, рекомендаціями з питань розумової та емоційно-вольової підготовки дітей до школи.
3. Провели індивідуальне консультування батьків із проблеми підготовки дитини до школи з метою попередження амбіційно завищених вимог окремих батьків, щодо інтелектуальної готовності дитини до шкільного навчання.
4. Створили в методичному кабінеті міні бібліотечки для батьків наукової та популярної літератури з питань підготовки дітей до школи.
5. Провели для батьків дітей старшого дошкільного віку батьківські збори на тему «На порозі – школа».
6. Провели анкетування батьків старших груп «Зробіть свій вибір».

ЕКСКУРСІЯ ДО ШКОЛИ

«ЧЕКАЄ НА НАС ШКОЛА, ЧЕКАЄ НА НАС КЛАС...»

**СПІЛЬНИЙ ВИСТУП ДОШКІЛЬНЯТ З ШКОЛЯРАМИ НА СВЯТІ
«1 ВЕРЕСНЯ В ШКОЛІ»**

ВІДКРИТІ ЗАНЯТТА ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ В СТАРШИХ ГРУПАХ ДОШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

**ВІДКРИТІ УРОКИ В 1-ИХ КЛАСАХ ЗЗСО № 1 З РОЗВИТКУ
МОВЛЕННЯ ТА МАТЕМАТИКИ ДЛЯ ВИХОВАТЕЛІВ ЗДО**

**КРУГЛИЙ СТИЛ «КРАЩЕ РАЗОМ. ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА»
СПІЛЬНО З ВИХОВАТЕЛЯМИ ЗДО ТА ВЧИТЕЛЯМИ ЗЗСО № 1**

БАТЬКІВСЬКІ ЗБОРИ НА ТЕМУ «НА ПОРОЗИ – ШКОЛА»

**ОДЕСЬКИЙ ЗАКЛАД
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ «ЯСЛА-
САДОК» №137 ОДЕСЬКОЇ
МІСЬКОЇ РАДИ**

**ОДЕСЬКИЙ ЛІЦЕЙ
«ЛАНЖЕРОНІВСЬКИЙ»
ОДЕСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ**

Проект «ДО-НУШ» стартував з метою вдосконалення процесу взаємодії між Одеським ЗДО № 137 та початковою школою ліцею «Ланжеронівський». Протягом чотирьох років ми працювали над створенням ефективного алгоритму співпраці між цими освітніми закладами з метою забезпечення гармонійного переходу дітей з дитячого садка до початкової школи.

Основною метою нашої роботи було створення зручного та ефективного алгоритму, який допоміг би полегшити та покращити процес адаптації дітей до навчання в початковій школі. Ми також прагнули підвищити якість освіти та створити сприятливе середовище для навчання та розвитку молодших школярів, надавати психологічну підтримку дітям старшого дошкільного віку до нових умов у форматі НУШ.

Наступність між дошкільною та початковою освітою – це забезпечення неперервності здобуття людиною освіти. Наступність в освіті необхідна для створення єдиного освітнього процесу, що логічно продовжується від дитячого садка до школи. Цей процес допомагає досягти цілісного розвитку особистості. Під час навчання у дітей формуються базові компетентності, вміння, знання та навички, які необхідні для подальшого навчання та життя загалом. Володіння українською та іншими мовами, математичні навички, знання в галузі природничих наук, техніки або культури – цьому дитина навчається в молодшій школі завдяки тим компетентностям, що сформувались у неї в закладі дошкільної освіти. Також, у дошкільному віці

діти починають розвивати, зокрема допитливість, ініціативність, відповідальність, креативність, навички комунікації. Початкова освіта базується на цих навичках, розвиває і поглиблює їх.

Перехід між дитячим садком і школою має бути поступовим, оскільки діти мають пройти період адаптації, яка буде значно легшою, якщо у перші роки навчання в школі будуть продовжувати та підіймати на інший рівень ту діяльність, яка була в дитячому садку. Наступність в освіті означає збереження основних видів діяльності дітей дошкільного віку в початковій школі, зокрема: спілкування; ігри; рухова активність; пізнавальна діяльність; засвоєння господарсько-побутових навичок; ліплення, малювання, аплікація, конструювання, слухання музики, спів, хореографія, театральна діяльність.

Основні кроки у реалізації проєкту:

- ✓ аналіз потреб та вимог: розпочали з аналізу потреб та вимог як з боку дитячого садка, так і з початкової школи, що дозволило нам зрозуміти ключові аспекти, які необхідно враховувати при розробці алгоритму;
- ✓ створення спільного плану: взяли участь в спільних нарадах та зустрічах з педагогічними колективами обох закладів, на яких обговорювали питання щодо навчальних планів, методичних підходів та організації процесу навчання;
- ✓ розробка адаптаційного алгоритму: на основі отриманих даних ми розробили адаптаційний алгоритм, який включав у себе етапи підготовки дитини до переходу, організацію спільних заходів та подій, а також моніторинг під час переходу та адаптації;
- ✓ проведення заходів: ми організували ряд спільних заходів, таких як зустрічі майбутніх першокласників із вчителями, спільні заходи для батьків, де обговорювалися аспекти навчального процесу, та спільні творчі заняття для дітей;

- ✓ оцінка результатів: після кожного навчального року ми проводили оцінку результатів проєкту, аналізуючи якість адаптації дітей, їхній успіх у навчанні, а також зворотний зв'язок від батьків та педагогів.

З метою забезпечення успішної адаптації дітей Одеського ЗДО №137 до початкової школи ліцей «Ланжеронівський», ми використовували різноманітні виховні заходи та активності. Ось деякі з них:

- ✓ зустрічі з майбутніми першокласниками: організовували зустрічі дітей, які майже закінчили дитячий садок, з майбутніми вчителями. Це допомагало дітям вже заздалегідь познайомитися з тими, хто буде вчити їх у школі, та створювало позитивну асоціацію з новим етапом навчання;
- ✓ спільні заходи для батьків: організація зустрічей батьків майбутніх першокласників з педагогами допомагала вирішити питання та сумніви, пов'язані зі шкільною адаптацією дітей. Вчителі надавали інформацію про навчальний процес, методику роботи та сприяли встановленню співпраці з батьками;
- ✓ тематичні заняття та графічні історії: ми використовували тематичні заняття, під час яких діти могли виготовляти різноманітні креативні роботи на певні теми. Також, графічні історії допомагали візуалізувати навколишній світ шкільного життя та робили адаптацію менш напруженою;
- ✓ ігрові активності: ігри та ігрові активності допомагали розвивати соціальні навички, сприяли об'єднанню дітей та формували позитивний настрій щодо школи. Ігри також допомагали вивчати базові навички, які будуть потрібні в навчальному процесі;
- ✓ спільні події: організація спільних заходів, таких як свята, виставки, виступи, дозволяла дітям виступити перед батьками, вчителями та однолітками, засвоїти навички громадського виступу та підвищити самооцінку;

- ✓ партнерство батьків та педагогів: важливим аспектом було залучення батьків до процесу адаптації. Ми регулярно відправляли інформацію батькам про події, які відбуваються у школі, надавали поради щодо підготовки до переходу та навчання.

Протягом навчального року ми проводили спільні заходи для старших дошкільників та учнів початкової школи на базі закладу дошкільної освіти та ліцею, зокрема: спільні заходи, робота з природничими матеріалами; робота з LEGO, заняття з математики та вивчення мови; робота з танграмом; спільні свята «Свято осені», «Новорічне свято»; тиждень початкової школи; екскурсія до ліцею, бібліотеки, їдальні та музею ліцею; вистава «Один день із життя першокласника»; зустрічі першокласників із вихованцями старшої групи «Мої враження про школу», «Мої спогади про дитячий садок»; спортивні змагання та розваги.

Вихователі дошкільного закладу створюють для дітей умови, за яких перехід до школи збереже природну активність дитини, спонукатиме її пізнавати світ природи, людських взаємин. Вчитель допомагає вихователю у спрямованості в роботі: ранкові зустрічі, режим школяра, методи та прийоми способи на заняттях математики та мови, уроках мистецтва, наступність у змісті та методах навчання між ЗДО і початковою школою.

Висновок

Протягом чотирьох років інтенсивної роботи над проектом «ДО-НУШ», який мав на меті впровадження ефективної взаємодії між Одеським ЗДО №137 та початковою школою «Ланжеронівський ліцей», вдалося досягнути значних результатів та вирішити чимало завдань. Однак, в контексті подолання викликів, таких як карантинні обмеження та війна на території України, наша робота набула ще більшого значення та актуальності.

У результаті нашої спільної праці нам вдалося досягнути позитивних результатів у багатьох аспектах.

Зокрема:

1. Створення сприятливого середовища: Ми успішно впровадили в практику спільні заходи, які сприяли побудові сприятливого середовища для дітей, де вони могли відчувати себе комфортно та безпечно.

2. Поступовий перехід: Разом з педагогами обох закладів ми розробили план поступового переходу дітей з дитячого садка до початкової школи. Цей підхід допоміг знизити стрес та легше адаптуватися до нових умов навчання.

3. Особистісний розвиток: Спільні виховні заходи, тренінги та майстер-класи сприяли особистісному розвитку дітей, їхній соціальній взаємодії та спілкуванню.

4. Спільне навчання: Діти мали можливість спільно навчатися, об'єднувати зусилля та спільно вирішувати завдання, що сприяло розвитку колективних навичок

Проте, серед усієї нашої позитивної роботи, виникли й певні виклики та незавершені робочі питання:

1. Індивідуальний підхід: Ми помітили, що не завжди вдавалося забезпечити індивідуальний підхід до кожної дитини під час переходу з дитячого садка до школи. Було важко задовольнити різноманітні потреби та можливості дітей.

2. Підготовка педагогів: Педагоги з обох закладів виявили потребу у додатковій підготовці та навчанні для впровадження спільних підходів та методик.

3. Батьківська підтримка: Не завжди вдавалося залучити батьків до активної участі в спільних заходах та ініціативах, що могло б посприяти у більш успішній адаптації дітей.

4. Оцінка результатів: Важко було об'єктивно оцінити всі аспекти переходу та успішності спільної роботи, оскільки певні показники є суб'єктивними та можуть варіювати.

Загалом, проєкт «ДО-НУШ» дозволив нам зробити суттєвий внесок у покращення співпраці між дитячим садком та початковою школою, але він також підкреслив потребу у подальшому розвитку та вдосконаленні підходів та методів, а також у більшій увазі до індивідуальних потреб дітей, підготовці педагогів та батьківської підтримки.

Проєкт також виявився відповідним до складних обставин, що виникали протягом його реалізації. Враховуючи поширення пандемії та введення карантинних обмежень, ми швидко адаптувалися до нових умов та впровадили дистанційні методи навчання та взаємодії. Водночас, у період війни на території України, проєкт став ще більш важливим, сприяючи підтримці дітей та їхніх родин у складних соціальних умовах.

Зважаючи на це, ми можемо вважати проєкт успішним. Він дозволив покращити взаємодію між дитячим садком та початковою школою, підготувати дітей до нового етапу навчання та адаптувати методику до обставин, що змінюються. Однак, слід відзначити, що в процесі роботи виникали виклики, такі як потреба в індивідуальному підході до кожної дитини, підготовка педагогічних кадрів та включення батьків до спільних ініціатив. У майбутньому важливо надавати більше уваги цим аспектам та роботі у подоланні важких обставин.

Таким чином, проєкт «ДО-НУШ» доводить, що спільна праця педагогів, навчальних закладів та дитинства серед негативних впливів може привести до позитивних результатів та підготувати нове покоління до найкращого майбутнього.

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ
ЗАКЛАД (ЯСЛА-САДОК) №7
«ГНОМИК»» М. БІЛГОРОДА-
ДНІСТРОВСЬКОГО ОДЕСЬКОЇ**

**ОБЛАСТІ ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ
ШКОЛА І-ІІІ СТУПЕНІВ №6
М.БІЛГОРОДА-ДНІСТРОВСЬКОГО
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Річним планом роботи Білгород – Дністровського закладу дошкільної освіти (ясла-садок) №7 «Гномик» щорічно передбачається змістовий блок «Організаційно-педагогічна робота» та основні завдання щодо реалізації напрямку роботи «Перспективність і наступність у роботі ЗДО №7 та ЗЗСО №6».

Щороку оновлюється Угода про співпрацю ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ (ЯСЛА - САДОК) №7 «ГНОМИК» та ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ № 6 та складається План спільних заходів на навчальний рік. Перші класи ЗЗСО№6 проходять навчання на базі ЗДО №7 «Гномик», тому основний склад перших класів становлять випускники закладу.

Вихователі та педагоги нашого закладу дошкільної освіти виступають як фасилітатори розвитку дитячої особистості. Тобто головне завдання педагогічного колективу ЗДО – створення сприятливих умов для формування у дитини її світогляду та світосприйняття, інтелектуальної та емоційної безпеки.

Тож вихователі та спеціалісти закладу повинні звертати увагу на:

- створення психологічно сприятливої атмосфери для дитини;
- побудову взаємин із вихованцями на засадах партнерства;
- формування безпечного освітнього середовища на основі гуманістичних цінностей;
- педагогічне просвітництво та соціально-психологічний супровід сімей своїх вихованців;

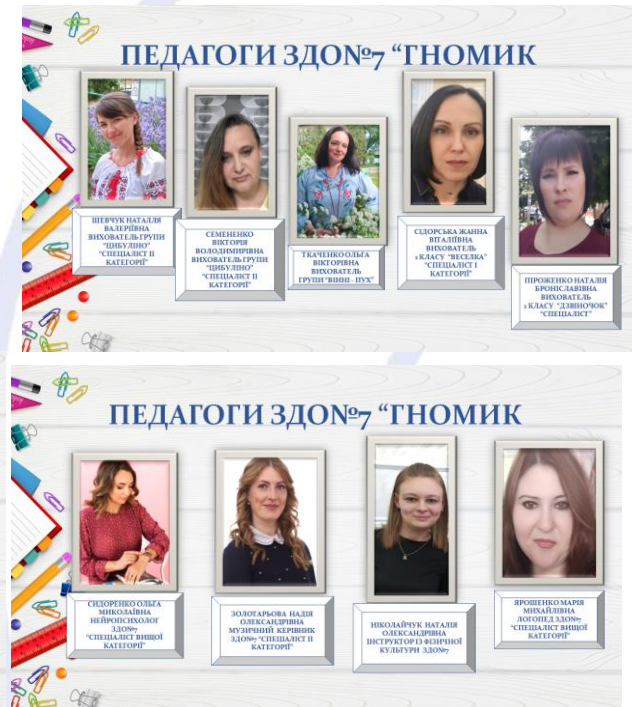
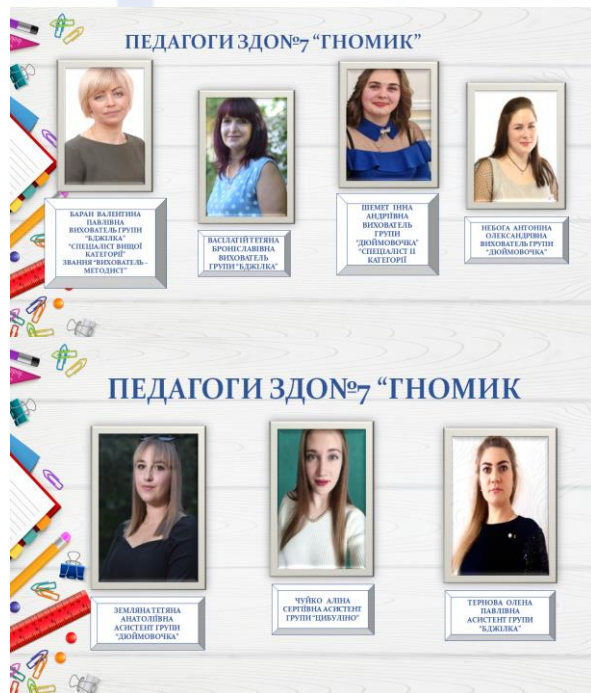
- забезпечення психолого-педагогічного просвітництва батьків.

Структура Нової школи передбачає чітку послідовність здобуття дітьми освіти, яка має забезпечити наступність, сутність якої в тому, що кожний наступний рівень освіти має базуватися на тих здобутках та надбаннях, які діти набули на попередньому та продовжувати рух уперед. Педагоги закладів дошкільної освіти та початкової школи мають:

- ❖ знати завдання та очікувані результати свого рівня освіти;
- ❖ цікавитися змістом освіти попереднього/наступного рівня;
- ❖ адаптуватися до рівня досягнень дітей, їх обізнаності;
- ❖ змінювати освітнє середовище;
- ❖ розвиватися та самовдосконалюватися.

З метою пошуку шляхів забезпечення цілісного розвитку особистості дитини на різних рівнях освіти, дотримання єдності в підходах в освітній діяльності, створення відповідного предметно-розвивального середовища, що в сукупності забезпечують психологічний комфорт і сприяють підвищенню рівня готовності дитини до школи, розвитку співпраці вихователів ЗДО та вчителів початкових класів, у 2021 року ЗЗСО №6 та ЗДО №7 «Гномик» ввійшли в регіональний науково-методичний проєкт «ДО – НУШ» на базі КЗВО «ОАНОООР».

ЗАСІДАННЯ ТВОРЧОЇ ГРУПИ

На першому засіданні учасники проєкту «ДО – НУШ»: визначили пріоритетні напрямки роботи за допомогою стратегії «Ромашка питань»; в межах самоосвіти запропонувати педагогам ознайомитися з освітніми програмами, а саме: вихователям ЗДО – з Типовою освітньою програмою початкової освіти (НУШ), вчителям ЗЗСО – з Освітньою програмою для дітей від 2 до 7 років «Дитина»; провели корекцію плану роботи з питань наступності між ЗДОН №7 та ЗЗСОН №6; підготували проєкт проведення спільних батьківських зборів на базі ЗДО щодо формування майбутніх перших класів; домовились про спільну роботу по веденню обліку здобувачів освіти дошкільного та шкільного віку на території обслуговування ЗДО та ЗЗСО.

Друге засідання творчої групи почалося з ознайомлення та порівняння основних вимог державних стандартів дошкільної та початкової освіти визначення спільних рис, які об'єднують ЗДО та НУШ. Крім цього вивчалися основні питання щодо впровадження ефективних практик НУШ для дошкільної освіти. Було визначено, що практика **ранкових зустрічей** у НУШ є досить актуальною сьогодні, оскільки допомагає вчителям об'єднати учнів у спільноту та зорієнтувати на подальшу успішну роботу в класі, а це: створення позитивних взаємин між дітьми і вчителем; формування мовленнєво-комунікативних навичок (вміння слухати і ввічливо спілкуватися); сприяння створенню позитивного настрою та позитивного

ставлення один до одного; сприяння формуванню дружніх взаємовідносин тощо.

В процесі спілкування була проведена порівняльна характеристика ранкового прийому дітей в ЗДО і зустріч вчителя з учнями. Під час практичної частини зустрічі вчителі ЗЗСО №6 Бурдух Н. та Антіпова С. показали фрагменти ранкових зустрічей. Було прийняте рішення впровадити практику проведення ранкових зустрічей дітей в ЗДО. На виконання рішень другого засідання «Творчої групи» в ЗДО №7 «Гномик» проведено огляд-конкурс.

Огляд-конкурс «Краще проведення ранкового кола в ЗДО»

З метою виявлення та підтримки творчої діяльності педагогічних працівників дошкільного закладу, сприяння зростанню професійної майстерності, вивчення та поширення інноваційних педагогічних практик НУШ, підвищення ефективності освітнього процесу та якості надання освітніх послуг здобувачам освіти, формування педагогічного досвіду педагогів, в ЗДО №7 «Гномик» проходив огляд-конкурс «Краще проведення ранкового кола в ЗДО».

РАНКОВЕ КОЛО В ПЕРШИХ КЛАСАХ

Третє засідання, яке відбулося напередодні початку навчального року, було присвячене організації безпечного предметно-розвивального освітнього середовища, вільного від булінгу як однієї з умов навчання, виховання та розвитку дитини. В процесі зустрічі учасники розглянули принципи створення предметно розвивального освітнього середовища та основні вимоги щодо його безпеки, схвалили перспективний план роботи з профілактики насильства та булінгу в ЗДО №7, на базі якого відбувається процес навчання першокласників ЗЗСО №6, а також узгоджено план дій вчителів ЗЗСО №6 на момент виникнення надзвичайних ситуацій цивільного захисту під час освітнього процесу.

Дійшли висновку, що середовище як для старшої вікової групи ЗДО, так і для перших класів ЗЗСО має забезпечувати розвиток творчих компонентів мислення дітей, давати їм можливість вільно маніпулювати об'єктами, конструювати різні моделі бачення світу, вирішувати творчі завдання. Було прийнято рішення скласти методичні рекомендації щодо облаштування предметно розвивальних освітніх середовищ та проведення огляду – конкурсу «Краще предметно розвивальне освітнє середовище в ЗДО».

Завдання конкурсу:

- ❖ оцінити та перевірити якість підготовки групових кімнат до нового навчального року, відповідність розвивальних осередків вимогам програми «Дитина» - НУШ (для першокласників) та віковим особливостям дітей,
- ❖ проаналізувати науково-теоретичну, методичну й практичну обізнаність педагогів, які організують освітній процес;
- ❖ підвищити відповідальність вихователів за створення безпечних умов для життя і здоров'я дошкільників під час їх перебування у ЗДО;
- ❖ визначити і відзначити кращі групові кімнати та компетентних педагогів.

Січнева зустріч була присвячена розгляду питання «Формувальне оцінювання як невід’ємна частина ефективного навчання в НУШ». Вчитель Буртенко І. ознайомила вихователів ЗДО зі структурою, основними компонентами та технологією впровадження формувального оцінювання як стратегії підвищення рівня навчальних досягнень, яке є важливим елементом НУШ і водночас: цікавою формою роботи з дошкільниками. Портфоліо, як один із найважливіших способів відстеження успіхів дитини, можна використовувати і в ЗДО. А вихователь Шевчук Н. поділилася власним досвідом, які елементи формувального оцінювання можна використовувати під час роботи з дошкільниками старшої вікової групи з метою мотивувати дітей до навчання.

Підсумовуючи вищезазначене зауважимо, що формувальне оцінювання – це інтерактивне оцінювання прогресу дитини, що дає педагогу змогу визначити потреби учня/вихованця і відповідно адаптувати освітній процес. Робота вчителя/вихователя – розкрити потенціал кожної дитини, а не перевірити її на відповідність певному стандарту.

На січневому засіданні були розглянуті питання готовності дітей старшої групи до навчання в першому класі. Практичний психолог Сидоренко О. звернула увагу присутніх на те, що кожна дитина має індивідуальний темп розвитку. В результаті період переходу від одного етапу розвитку до іншого штучно розтягується. Зрозуміло, що педагоги та батьки мають діяти в інтересах конкретної дитини. Необхідно зіставляти та об’єднувати параметри розвитку старшого дошкільника з погляду вихователя

та учителя: фізичні, інтелектуальні, емоційні, психологічні, соціальні. Саме це допомагало б правильно визначати час переходу дитини у школу.

Зазвичай у грудні проводиться первинна діагностика старших груп щодо виявлення готовності до навчання в школі. За результатами діагностики формується контрольна група із здобувачів освіти, які за підсумками діагностування виявились умовно неготовими до навчання (УНН), або неготовими до навчання (Нн), з якими протягом року проводяться корекційні заняття психологом, вихователям та батькам надаються відповідні рекомендації. У травні, після повторної діагностики корекційної групи, підводиться підсумок, або дитина готова до навчання, або пропонується батькам залишити її ще на рік у дошкільному закладі.

Крім цього протягом першого семестру, з метою аналізу та проведення корекції щодо покращення надання освітніх послуг, методичною службою дошкільного закладу проводиться спостереження за адаптацією та успішністю випускників ЗДО в перших класах.

Також, протягом вересня практичний психолог ЗЗСО №6 проводить дослідження готовності першокласників до навчання в школі. За підсумками досліджень психологами обох закладів проводиться порівняльний аналіз.

Планом роботи з наступності передбачено проведення спільних заходів. Так у квітні 2021 року на базі ЗДО №7 пройшов семінар «365 днів до НУШ», у листопаді 2022 року - тренінг для вихователів ЗДО та вчителів початкових класів «ЗДО і школа – дві ланки першої освіти. Вихователі і вчителі-форми співпраці».

РОБОТА З БАТЬКАМИ

Надзвичайно важливу роль відіграє організація роботи з батьками. Протягом кожного навчального року з батьками старших груп проводяться відповідні заходи:

- в грудні відбуваються спільні батьківські збори за участю адміністрацій двох закладів, вихователів старших груп та вчителів майбутніх перших класів;
- за планом проходять психолого - педагогічні консультації;
- індивідуальні бесіди із спеціалістами (дефектологом, логопедом, практичним психологом);
- анкетування, соціопитування.

Батьки є активними учасниками освітнього процесу як у ЗДО так і ЗЗСО.

КАЛЕЙДОСКОП СВЯТКОВИХ РАНКІВ

За річним планом проходили загальносадові свята та музичні розваги (осінній бал, новорічний карнавал, свято Миколая, різдвяні передзвони, Стрітєння, Масляна, свято матусі, Великдень, Прощання з Букварем, Випускний бал); тематичні тижні, робочі акції, спортивні змагання та квести, театральні вистави з активною участю перших класів та старших дошкільників.

Відеомоменти можна переглянути на сайті ЗДО у Facebooke <https://www.facebook.com/profile.php?id=100011965443214>

ОЛІМПІЙСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ

Гарною традицією в закладі стало проведення Олімпійського тижня. В усіх дошкільних групах та перших класах проводяться рухливі та спортивні ігри, змагання, бесіди та полілоги на спортивну тематику, перегляд мультфільмів, спортивні розваги тощо.

Упродовж тижня діти знайомляться з історією олімпійських ігор, з кодексом учасників змагань, демонструють свою спритність, швидкість,

згуртованість та високий рівень спортивних вмінь. Весело, емоційно та жваво відреагували здобувачі освіти на проведення флешмобу музичних руханок.

Цікаво пройшла екскурсія дошкільників старших груп до ЗЗСО№6. Діти ознайомилися зі спортивною залою закладу, грали на спортивному майданчику. Багато вражень отримали дошкільники й під час конкурсу малюнків на асфальті на спортивну тематику. Завершився Олімпійський тиждень музично-спортивною квест - розвагою «Як дошкільнята олімпійські ігри рятували».

ПІДСУМОК

Наступність між ЗДО та НУШ посідає важливе місце у процесі роботи як педагогів дошкільної освіти, так і вчителів початкової школи. Участь у регіональному науково – методичному проєкті «ДО – НУШ» на базі КЗВО «ОАНОООР» допомогла зрозуміти та спланувати роботу двох закладів, а саме ЗДО№7 «Гномик» та ЗЗСО№6, щоб старші дошкільники отримали навички майбутніх першокласників і перехід до шкільного навчання став поступовим та безболісним.

**ОДЕСЬКИЙ ЗАКЛАД
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ
«ЯСЛА-САДОК» №12
ОДЕСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ**

**ОДЕСЬКИЙ ЛІЦЕЙ №19
ОДЕСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ**

Школа і дитячий садок – дві суміжні ланки в системі освіти. Особливої актуальності в даний час набула проблема наступності між ланками освіти, а саме між ЗДО і школою. Перехід дитини з дитячого садка у школу є важливим етапом її життя, який пов'язаний не лише зі зміною середовища її розвитку, а й із відповідними процесами самоусвідомлення, із зіткненням з новими проблемами, відкриттям у собі нових можливостей тощо.

Для організації якісної роботи з даного питання між Одеським ЗДО №12 та Одеським ліцеєм №19 проводяться необхідні заходи для досягнення певних результатів спільної співпраці і дозволяє досягати високого рівня адаптації дітей – дошкільників до нових умов, до нового статусу школяра.

Весь час, з моменту відкриття Одеського ЗДО №12, Одеський ліцей №19 і дошкільний заклад тісно співпрацюють над забезпеченням цілісного розвитку особистості дитини.

Так сталося, що відкриття садочку співпало з впровадженням в закладах середньої освіти НУШ. І тому запровадження проєкту «ДО-НУШ» педагогічні колективи закладів сприйняли як логічне продовження НУШ.

До того ж, за певних обставин з'ясувалось, що багато вихователів є за фахом також вчителями початкових класів і тому добре розуміють як специфіку праці в школі, так і особливості дошкільного навчання, виховання і розвитку дітей. А це сприяє як дотримання єдності у підходах в освітній діяльності так і процесу створення комфортного предметно-розвивального середовища.

Загалом, територіальне розташування, професіоналізм педагогів, проведення сумісних заходів та відвідування дітьми однієї родини дитячого

садка та школи, участь батьків в житті двох закладів якраз і забезпечує наступність в навчанні і вихованні дітей і в сукупності забезпечують дитині психологічний комфорт і сприяють підвищенню рівня готовності до школи, легкій адаптації та успішному навчанню у школі.

І це не просто гарні слова, а ми це бачимо і відчуваємо. Коли розпочинається навчальний рік, діти приходять до школи і бачать знайомі обличчя психолога, вчителя, старших дітей то дуже радіють, обіймаються і поспішають обмінятися новими враженнями.

А ще, ми бачимо, особливо в перші тижні, різкий контраст у поведінці дітей, які відвідували дошкільний заклад і «домашніх дітей».

Звичайно, напруження під час воєнного стану внесло свої корективи. Змінилися форми роботи. Ліцей довгий час вже працює в режимі онлайн. Дошкільний заклад в неповному складі але офлайн. Працівники закладів, батьки і діти не залишаються осторонь труднощів, що переживає наша країна.

Створений на початку повномасштабного вторгнення волонтерський пункт на базі Одеського ліцею №19 плідно працював півтора року і не припиняв своєї роботи до недавнього часу, поки не почалися ремонтні роботи зі створення шкільного укриття.

Працівники закладів, батьки, випускники ліцею протягом цього часу: працювали на кухні, готували їжу для блокпостів територіальної оборони; плели сітки. Часто з батьками, під їх відповідальність, приходили діти, учні ліцею і вихованці дошкільного закладу; збирали речі для допомоги переселенцям; збирали необхідні речі для допомоги пораненим воїнам та ЗСУ; ліцеїсти та вихованці дошкільного закладу малювали та передавали воїнам свої малюнки, сувенірні вироби з листами вдячності та найкращими побажаннями; готували подаруночки та смаколики для наших захисників до Дня Святого Миколая, Різдва. Психологічна служба закладів активно приймала участь в організації психологічної підтримки педагогів та наших

захисників. На психологічному тренінгу педагоги мали змогу розширити свої знання про ресурсність людської психіки.

Була проведена акція з виготовлення трав'яного чаю «Здоровань». Діти, з дозволу батьків, із задоволенням прийняли участь в фасуванні ароматної суміші; вихованці старшої групи ЗДО №12 виготовили ляльки-обереги «Українські самураї» та «Одеські козаки»; вихованці середньої і старшої групи ЗДО №12 з задоволенням посилили бойову міцність наших ЗСУ за допомогою власноруч виготовлених літаків та човнів.

Велике враження отримали діти від зустрічі з військовим з військової частини, до якої діти надсилали свої подарунки. Мотивацію допомоги ЗСУ посилював і зворотній зв'язок від наших захисників.

За активну участь в волонтерській роботі шестеро волонтерів було нагороджено грамотами. З них двоє батьків учнів, що навчаються в ліцеї, психолог і педагоги ліцею.

В закладі закоренилась традиція проведення ранкових зустрічей. Бо для всіх нас дуже важливим є позитивний настрій всіх учасників освітнього процесу. Комфортна, доброзичлива атмосфера є запорукою як психічного, так і фізичного здоров'я і, звісно, передумовою гарних результатів.

Тому, ми впевнені, що разом подолаємо будь-які виклики сьогодення. 12 грудня 2023 року, в рамках співпраці ЗДО №12 із ліцеєм №19, відбулася цікава екскурсія дошкільнят старших груп до ліцею, з метою наступності дошкільної та початкової освіти й формування мотиваційної готовності дітей до навчання.

Саме відвідування дошкільниками ліцею допомагає найбільш успішно почати їм своє навчання і зробити більш плавним і безболісним перехід в «нове життя». Дуже гостинно малят і педагогів дитячого садка зустрів директор гімназії Лосєва Наталя Валеріївна, яка розповіла про майбутні зміни, які їх очікують та відкрила перед дошкільнятами новий шкільний світ, який зачаровував їх кожної миті. Гарно, що дітки прийшли до школи під час навчально-виховного процесу та могли на власні оченята спостерігати за

учнями, які працювали на своїх робочих місцях, а після дзвоника весело відпочивали на перервах. Велике враження діти отримали від спілкування з друзями, які зовсім нещодавно ходили до садочку, де разом грали, відпочивали, розважались та навчались. А далі почалось найцікавіше! Вчителі, які супроводжували дошкільнят влаштували для діток справжню чарівну подорож. Вихованці дитячого садка відвідали навчальні класи. Діти з величезним задоволенням посиділи за шкільними партами. Вчитель початкових класів ознайомила дошкільнят з музеєм краєзнавства. Впродовж екскурсії діти дізналися, яким був народний одяг чоловіків та жінок, як робили нитки, з яких ткали одягу, як вибілювали або фарбували ці нитки, щоб вони мали гарний вигляд, як господині вишивали сорочки, рушники. Також, діти мали змогу потримати в руках яскраву українську кераміку, вироби з дерева та металу.

Працівники, учні, створили та облаштували в ліцеї 19 власний музей Безпеки. Дошкільнятам запропонували відправитися у подорож, у світ безпеки та героїзму. Школярі, під час проведеної для дошкільнят екскурсії, розповідали малюкам про мінну безпеку. Наочно показали експозиції вибухонебезпечних предметів. Дошкільнят ознайомили із наявними в музеї макетами вибухових пристроїв, а також розповіли малюкам алгоритм дій у разі їхнього виявлення.

Також вихованці ЗДО №12 з захопленням роздивлялися експозиції наступної зали – з пожежної безпеки. Малюків ознайомили із основними причинами виникнення пожеж та надзвичайних ситуацій, із засобами і способами їх ліквідації, методами запобігання. Макети споруд, спеціальні інструменти, цікаві експонати дали можливість скласти враження про професійну діяльність пожежно-рятувальної служби.

Відвідування дошкільнятами музею Безпеки в ліцеї №19, залишив незабутню подорож у світ безпеки, яка навчає дітей цінувати роботу пожежних та розуміти важливість їх життєвого покликання.

**Плетіння
маскувальних
сіток для
ЗСУ**

**Виготовлення
подарунків
(листівки, вироби,
сувеніри, малюнки)
Поздоровлення воїнів
ЗСУ з Днем Святого
Миколая для наших
захисників**

ПІСЛЯМОВА

Важливим етапом в житті дитини є перехід з дошкільного закладу в школу, який пов'язаний зі зміною соціального середовища, із відповідними процесами самоусвідомлення, із новими викликами сучасного світу, відкриттям нових можливостей тощо. Дехто з дітей під час переходу знаходиться у піднесеному настрої, має відчуття, що переступає на новий рівень зростання особистості, а деякі сумують за буденним життям у дитячому садку, що може бути причиною виникнення стресу у дитини. Тому підтримка педагогів закладу дошкільної освіти, сім'ї є дуже важливим чинником для усвідомлення дитиною, що дитячий садок і школа є суміжними ланками єдиної системи освіти, яка побудована і спрямована на продовження її особистісного розвитку, розкриття її творчого потенціалу до вдосконалення вже набутих вмінь і навичок для реалізації власного досвіду у практичній площині.

Зазначимо, що результати реалізації проєкту вказують на те, що організація взаємодії КЗВО «Одеської академії неперервної освіти Одеської обласної ради» і педагогічних колективів закладів дошкільної освіти та початкової школи створила певні умови для формування єдиного освітнього простору в системі «Дошкільний заклад - школа – заклад вищої освіти»; визначення структури та змісту діяльності науково-методичних лабораторій дошкільної і початкової освіти на базі КЗВО з проблеми забезпечення якісної освіти дітей старшого дошкільного віку як першої ланки єдиної системи безперервної освіти, а також науково-методичного супроводу, спрямованого на інноваційну діяльність педагогічних колективів дитячих садочків і шкіл.

Разом з тим, безсумнівним фактом під час реалізації проєкту «ДО-НУШ» залишається орієнтир на підготовку фахівців нового рівня, необхідною складовою діяльності яких є вдосконалення професійних та особистісних якостей педагогів, необхідних для якісної професійної діяльності.

Отже, зміст і напрями діяльності з реалізації спільного проєкту КЗВО «Одеської академії неперервної освіти Одеської обласної ради» та закладів дошкільної освіти і початкової школи, які були спрямовані на вирішення стратегічних завдань НУШ, забезпечують умови для створення і розвитку системи безперервної освіти в конкретних соціально-економічних умовах Одеського регіону, що дозволяє розширити межі соціального партнерства і покращити умови розвитку інноваційного потенціалу закладу у сфері освіти та надання освітніх послуг.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Богуш А. Передшкільна освіта: реалії сьогодення. Наукові записки: науковий журнал. Серія «Психолого-педагогічні науки». Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2011. № 4. 206 с.
2. Закон України «Про освіту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/214519?find=1&text=%D0%BD%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%83%D0%BF%D0%BD#Text>
3. Закон України «Про дошкільну освіту» від 11.07.2001 № 2628-III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
4. Ковшар О. В. Теоретико-методичні засади організації передшкільної освіти : монографія. Криворізький педагогічний інститут ДВНЗ «Криворізький національний університет» МОН України. Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2015. 270 с. URL: <http://surl.li/odkvg>
5. Лист МОН України від 19.04.2018 № 1/9-249 «Інструктивно-методичні рекомендації щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти»
https://drive.google.com/file/d/1_7zZqRpq8kxjPQvIBPbjJxyInYIAFH9c/view
6. Паламарчук І.В. Аналіз освітніх потреб вихователів закладів дошкільної освіти *Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі*: Матеріали І Всеукраїнської науково-практичної конференції (Одеса, 21 травня 2019 р.). Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2019. С.124 - 127.
7. Паламарчук І.В. Наступність дошкільної та початкової освіти: орієнтири для підвищення кваліфікації фахівців *Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі*: матеріали І Всеукраїнської науково-практичної конференції (Одеса, 14 травня 2020 р.). Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2020. С.126 - 129.

8. Пихтіна Н. П. Забезпечення наступності дошкільної і початкової освіти як умова ефективності попередження негативних проявів у поведінці дітей старшого дошкільного і молодшого шкільного віку. Наукові записки: науковий журнал. Серія «Психолого-педагогічні науки». Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2014. № 5. 182 с. URL: http://lib.ndu.edu.ua/dspace/bitstream/123456789/542/1/NZ_ps_5_2014.pdf
9. Про Державну національну програму «Освіта»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF#Text>

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Повна назва закладу освіти	Логотип закладу (якщо є)	ПІБ, посада координатора проекту (від закладу)
<p>КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»</p>		<p>Кузнєцова Оксана - кандидат психологічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної та соціально-гуманітарної діяльності</p> <p>Сараєва Ірина – доктор філософії, завідувач кафедри дошкільної і початкової освіти</p> <p>Паламарчук Ірина - завідувач науково-методичної лабораторії дошкільної освіти кафедри дошкільної і початкової освіти</p> <p>Кравець Наталія - завідувач науково-методичної лабораторії початкової освіти кафедри дошкільної і початкової освіти</p>

<p>Одеський ліцей №19 Одеської міської ради</p>		<p>Лосєва Наталя Валеріївна, директор</p>
<p>Одеський заклад дошкільної освіти «Ясла-садок» №12 Одеської міської ради</p>		<p>Євчева Валентина Василівна, директор</p>
<p>Одеський ліцей «Ланжеронівський»</p>		<p>Краснокутська Валерія Сергіївна, вчитель початкових класів</p>
<p>Одеський заклад дошкільної освіти «Ясла-садок» №137 Одеської міської ради</p>		<p>Обозовська Світлана Ростиславівна, вихователь</p>
<p>Заклад загальної середньої освіти №6 м. Білгорода-Дністровського</p>		<p>Міхова Ірина Вікторівна, вчитель початкових класів</p>
<p>Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) №7 «Гномик»</p>		<p>Скрильова Олена Вікторівна, вихователь-методист</p>
<p>Комунальний заклад дошкільної освіти (ясла-садок) №1 «Золота рибка» комбінованого типу Южненської міської ради Одеського району Одеської області</p>		<p>Волканова Валентина Миколаївна, вихователь-методист</p>
<p>Комунальний заклад загальної середньої освіти «Авторська школа М.П.Гузика» Южненської міської ради Одеського району Одеської області</p>		<p>Данькова-Гузик Зінаїда Миколаївна, заступник директора з НВР</p>

		Ревера Лариса Дмитрівна, заступник директора з навчально-виховної роботи, вчитель початкових класів
Комунальний заклад “Роздільнянський навчально-виховний комплекс “школа - гімназія”№1”		Бендова Світлана Іванівна, вчитель початкових класів
КЗ «Роздільнянський заклад дошкільної освіти «Веселка» Роздільнянської міської ради»		Бурдейна Оксана Володимирівна, вихователь-методист
Заклад загальної середньої освіти № 1 міста Білгорода-Дністровського Одеської області		Кирилова Світлана Володимирівна, вчитель початкових класів
Заклад дошкільної освіти(ясла-садок) №3 «Дзвіночок» міста Білгорода-Дністровського Одеської області		Гафенко Наталя Сергіївна, вихователь-методист
Комунальний заклад загальної середньої освіти №2 Южненської міської ради Одеського району Одеської області		Байтаз Алла Вікторівна, вчитель початкових класів
Комунальний заклад дошкільної освіти (ясла-садок) №3 «Веселка» комбінованого типу Южненської міської ради Одеського району Одеської області		Мамалиженко Людмила Іванівна, вихователь-методист

ПАРТНЕРИ ПРОЄКТУ

- КЗДО «Южненський міський ясла-садок №1 «Золота рибка» комбінованого типу» + КЗ «Южненська авторська М.П.Гузика експериментальна спеціалізована загальноосвітня школа-комплекс I-III ступенів Южненської міської ради Одеської області»;

- КДНЗ «Южненський міський ясла-садок №3 «Райдуга» комбінованого типу» + КЗ «Южненський навчально-виховний комплекс (загальноосвітня спеціалізована школа I-III ступенів - центр позашкільної освіти-професійно-технічне училище) Южненської міської ради Одеської області»;

- КЗ «Роздільнянський заклад дошкільної освіти «Веселка» Роздільнянської міської ради» + Роздільнянський навчально-виховний комплекс «школа - гімназія» №1

Роздільнянської районної ради Одеської області;

- Комунальний заклад
«Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №7 «Гномик»» м.Білгорода-Дністровського Одеської області + Загальноосвітня школа I-III ступенів №6 м.Білгорода-Дністровського Одеської області;

ЗДО «Гномик» і ЗОШ №6 завжди разом, у нас одна мета – виховання всебічно розвинутої, критично мислячої особистості, а ще у нас творчі, креативні колективи, які прагнуть працювати спільно.

Ми співпрацюємо → діти щасливі.

Щасливі діти → інтелектуальна, вихована молодь → розвинена країна.

- Комунальний заклад
«Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №3 «Дзвіночок»» м.Білгорода-Дністровського Одеської області + Загальноосвітня школа I-III ступенів №1 м.Білгорода-Дністровського Одеської області;

Формула успіху

«Діти + батьки + ДНЗ + школа = радість + здоров'я + комфорт»

- Навчасмося берігти своє здоров'я.
- Навчасмося жити в гармонії з собою та світом.
- Розвивасмо чуттєвість, творчість, інтелект.
- Вчимося позитивної самооцінки та відповідальності.
- Відкривасмо серця для спілкування з людьми.

Загальноосвітня школа I-III ступенів №1

Комунальний заклад «Дошкільний навчальний заклад» №3 (ясла-садок) «Дзвіночок»

м. Білгород-Дністровський

- Одеський заклад дошкільної освіти «Ясла-садок» №137 Одеської міської ради + Одеський ліцей «Ланжеронівський» Одеської міської ради Одеської області.

ВІЗИТІВКА
Одеський ЗДО 137 та Одеський ліцей «Ланжеронівський»

ВИХОВУЄМО І НАВЧАЄМО СЕРЦЕМ!
Під час навчання у дітей формуються базові компетентності – вміння, знання та навички, які необхідні для подальшого навчання та життя загалом.

ГРАЄМО, ВИХОВУЄМО І НАВЧАЄМО!
У дошкільному віці діти починають розвивати, зокрема допитливість, ініціативність, відповідальність, креативність, навички комунікації. Початкова освіта базується на цих навичках і поглиблює їх.

НАША МЕТА — ЩАСЛИВІ, ЗДОРОВІ ТА РОЗУМНІ ДІТИ
Спільна робота педагогів, вихователів, батьків у збереженні здоров'я, життя та позитивної мотивації до навчання.

ЩО РІЗНОГО У НАШІЙ ДІЯЛЬНОСТІ
— віковій особливості
— провідній діяльності: ЗДО — гра, початкова школа — навчання
— методи та способи навчання і виховання

- Одеський заклад дошкільної освіти «Ясла-садок» №12 Одеської міської ради + Одеський ліцей №19 Одеської міської ради Одеської області;

Від першого кроку до спільного успіху!

Характерні риси
• Прагнення розвитку
• Партнерство

Спільні якості
• Доброзичливість
• Індивідуальний підхід
• Сучасність та креативність
• Дитиноцентризм

Мета
• Створення сприятливого освітнього середовища

Завдання
• Створення системи настановності між Одеським ліцеєм №19 Одеської міської ради Одеської області та Дитячим навчальним закладом №12 Одеської міської ради Одеської області

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

*Валерія КРАСНОКУТСЬКА, вчитель
початкових класів Одеський ліцей
«Ланжеронівський» Одеської міської
ради Одеської області*

*Світлана ОБОЗОВСЬКА, вихователь
Одеський заклад дошкільної освіти
«Ясла-садок» №137 Одеської міської
ради*

Методична скарбничка

Розвиток мовлення

1. Гра «Безпечні - небезпечні предмети»

Мета: гра допомагає дітям вчасно розпізнавати небезпечні предмети в їхньому оточенні.

Матеріали: Картки з малюнками предметів (малюнки можна намалювати чи надрукувати).

Хід гри:

Розташуйте картки з малюнками предметів на столі чи на підлозі. Попросіть дітей розділити картки на дві групи: «Безпечні» та «Небезпечні». Коли діти розподілять картки, можна провести обговорення, чому вони вважають певні предмети безпечними або небезпечними. Ви можете надавати коротку інформацію про кожен предмет.

2. Гра «Добре – погано»

Мета: гра допомагає дітям розуміти різницю між добрими та поганими діями.

Матеріали: Зображення різних ситуацій або дій (малюнки або фотографії).

Хід гри:

Покажіть дітям зображення різних ситуацій або дій. Попросіть їх розділити зображення на дві групи: «Добре» та «Погано». Після того, як діти розподілять зображення, проведіть обговорення. Питайте, чому вони вважають певні дії добрими або поганими. Розкажіть, які можуть бути наслідки поганих дій.

3. Рольова гра «Впізнай небезпеку».

Мета: гра сприяє розвитку навичок розпізнавання небезпеки в різних ситуаціях.

Матеріали: Список ситуацій, де є потенційна небезпека (наприклад: приготування їжі, гра на вулиці, перехідь дорогу тощо).

Хід гри:

Розділіть дітей на групи. Кожна група отримує список ситуацій. Діти виконують рольові сценарії, де вони відтворюють ситуації та виявляють, де є небезпека. Обговоріть разом з дітьми, чому саме в цій ситуації є небезпека і як її уникнути.

4. Гра «Оживи букву»

Мета: діти вчаться виявляти букву, яку вам потрібно «оживити», тобто створити слово, що починається з цієї літери, а також додати ряд речей чи дій, які починаються з цієї ж літери.

Матеріали: Великі картонні букви або намальовані на аркушах паперу.

Список слів та речей, що починаються з кожної букви (це може бути передбачено заздалегідь).

Хід гри:

Підготуйте великі картонні букви або намалюйте їх на аркушах паперу. Запрошуйте дітей до кола чи на місце, де проводитиметься гра. Обираєте одну з букв та показуєте її дітям. Пояснюєте правила гри: діти повинні «оживити» цю букву, створивши слово, що починається з неї. Наприклад,

якщо ви показали букву «М», діти можуть сказати «морква». Після того, як слово створено, діти мають вдумливо подумати, які речі чи дії ще можуть починатися з цієї літери. Наприклад, для букви «М» це можуть бути «метелик», «мураха», «малюнок» тощо.

Грамота.

Тема. Звук та буква Ї. Диференціація звуків [й]-[ї]

Мета. Формувати вміння співставляти звуки [Й]-[Ї] за артикуляцією, диференціювати їх на слух, у словах, реченнях; правильно читати й писати відповідні букви; удосконалювати фонематичний аналіз і синтез, розвивати увагу, логічне мислення, пам'ять. Збагачувати словник з теми «Моя Батьківщина».

Застосування конструктора LEGO в навчанні української мови у 1 класі може бути цікавим та ефективним способом вивчення, розвитку творчості та мовних навичок дітей. Представляємо методiku проведення уроків української мови з конструктором LEGO.

Урок: Вивчення літери та складу

Тема: Вивчення літери «М» та складів з нею.

Мета уроку: Ознайомити дітей із літерою «М» та розвивати навички складання слів із цією літерою.

Матеріали: Конструктор LEGO набір «LEGO б», аркуш паперу, зображення предметів, що починаються з літери «М» (місяць, машина, мак), модель літери «М» з LEGO деталей (якщо це можливо).

Хід уроку:

Зігрівання (5 хвилин): Підключіть дітей до уроку, запропонувавши їм дотримуватися великої літери «М» руками та нігтями.

Оголошення теми та мети (3 хвилини): Розкажіть дітям, що сьогодні вони будуть вивчати літеру «М» та склади з нею, використовуючи конструктор LEGO.

Ознайомлення з літерою «М» (7 хвилин): Покажіть дітям велике зображення літери «М» та поясніть, як вона виглядає. Запитайте дітей, чи вони знають слова, які починаються з літери «М» (машина, мак, місяць). Допоможіть їм відгадати слова, показуючи зображення цих предметів.

Будуємо літеру «М» з LEGO (10 хвилин): Розділіть дітей на пари або малі групи. Надайте кожній групі набір LEGO «LEGO 6» та зображення літери «М».

Завдання: Діти повинні побудувати літеру «М» за допомогою LEGO деталей, дотримуючись її форми та розміру.

Складаємо слова з літерою «М» (15 хвилин): На аркуші паперу напишіть кілька слів з літерою «М» (машина, мак, місяць). Просіть дітей зі складати слова із конструктора LEGO відповідно до написаного. Перевірте, чи вони змогли скласти слова правильно.

Складання речень (10 хвилин): Попросіть дітей використовувати конструктор LEGO, щоб створити предмети, що починаються з літери «М». По черзі діти називають створені предмети та складають з них речення, наприклад, «Моя машина їде на місяць». Похваліть дітей за їхню творчість та здатність складати речення.

Підбиття підсумків (5 хвилин): Обговоріть, що діти вивчили під час уроку. Запитайте, як їм сподобалася робота з конструктором LEGO під час навчання мови.

Домашнє завдання (2 хвилини): Запропонуйте дітям вдома створити свої слова з літерою «М» за допомогою конструктора LEGO та скласти з них речення.

Тема: Розрізнення голосних та приголосних літер.

Мета гри: Вчити дітей визначати, чи є літера голосною, чи приголосною, та вправляти їх у цьому навчанні.

Матеріали: Зображення голосних та приголосних літер (можна використовувати картинки з візуальними асоціаціями, які вказують на приналежність літер до певної групи). Дошка або аркуш паперу для записування відповідей.

Хід гри:

Оголошення правил гри (3 хвилини): Розкажіть дітям про те, що у словах є два види літер: голосні та приголосні. Поясніть, що голосні літери видають звуки, коли ми вимовляємо слово, а приголосні - інші звуки.

Огляд зображень голосних та приголосних літер (5 хвилин): Покажіть дітям зображення голосних та приголосних літер. Обговоріть, як вони виглядають та які звуки вони виражають. Поясніть, що деякі голосні літери можуть виражати різні звуки у різних словах.

Гра «Голосний чи приголосний?» (15 хвилин):

Виведіть на дошці або покажіть дітям слова, в яких потрібно визначити голосні чи приголосні літери. Попросіть дітей підняти руку, коли ви називаєте слово, і визначити, які літери у ньому голосні, а які - приголосні. По черзі вимовляйте слова та вказуйте на літери, просячи дітей відповісти, голосні ці літери чи приголосні.

Складання слів (10 хвилин): Роздайте дітям картки з окремими літерами, а також із звуками. Попросіть їх скласти слова з літер,

дотримуючись правила розрізнення голосних та приголосних. Дайте можливість дітям поділитися своїми словами з класом та визначити, які літери у цих словах голосні, а які - приголосні.

Підбиття підсумків (2 хвилини): Поінформуйте дітей про те, що вони вчитимуться розрізняти голосні та приголосні літери на уроках української мови.

Логіко-математичний розвиток.

Гра «Четвертий зайвий»

Мета: гра допомагає дітям розвивати увагу та аналітичні навички.

Матеріали: Список слів або предметів, з якими можна грати.

Хід гри: Оберіть слово або предмет для гри. Наприклад, якщо ви слухали казку про піраміду, ви можете вибрати слово «піраміда». Назвіть троє предметів чи слів, які пов'язані з казкою про піраміду, та одне, яке не пов'язане. Наприклад: «піраміда», «фараон», «пустеля», «банан». Запитайте дітей, яке слово є зайвим у даному списку та поясніть, чому вони так вважають.

Гра «На яку фігуру схожий предмет?»

Матеріали: Різні предмети, які можна порівнювати з різними геометричними фігурами.

Хід активності: Після того, як ви послухали казку про піраміду, обираєте один із предметів, що з'явився в казці, наприклад, «піраміда». Показуйте цей предмет і питайте дітей: «На яку геометричну фігуру схожий цей предмет?» Діти можуть відповідати, що «піраміда» схожа на трикутник, через свою форму. Вони можуть також розповісти про подібності між формою піраміди та іншими геометричними фігурами, які вони знають.

*Людмила МАМАЛИЖЕНКО,
вихователь-методист, Тетяна
ОЛІЙНИК, вихователь Комунального
закладу дошкільної освіти (ясла-
садок) №3 «Веселка» комбінованого
типу Юженської міської ради
Одеського району Одеської області*

**Семінар-практикум
Впровадження ранкових зустрічей в освітній процес ЗДО
в рамках проєкту «ДО-НУШ»**

Мета: мотивація вихователів ЗДО, вчителів початкової школи для роботи по впровадженню технології «Ранковий збір».

Завдання:

1. Ознайомити та порівняти структурні елементи ранкового збору початкової школи та ЗДО.
2. Звернути увагу на важливість створення психолого-педагогічних умов під час проведення ранкового збору.

Хід проведення:

Вправа «Я вітаюся так...» (вітання в колі з відповідним рухом)

Мета: познайомити учасників, визначити особливості кожного.

Створити доброзичливу атмосферу.

Вправа «Пірс, док, гавань, відкрите море»

Мета: виявити очікування учасників, які знання з теми вони мають.

Хід вправи: ведучий пропонує всім учасникам подумати, визначити свій рівень знань з теми та позначити його за допомогою картки:

- «У пірса» - вперше чую про ранкове коло;
- «У доці» - чула, бачила, але не пробувала проводити;
- «У гавані» - проводжу з дітьми, але потребую допомоги;
- «Відкрите море» - проводжу з дітьми і можу поділитися досвідом.

БЛОК «У ПІРСА»

Девіз: «Зібратися разом — це початок, залишатися разом — це прогрес, працювати разом — це успіх» (Генрі Форд)

Практика ранкових зустрічей у Новій українській школі є однією з успішних практик, що допомагає вчителю у створенні спільноти в класі: створення позитивних взаємин між дітьми і дорослими у класі; формування навичок спілкування (вміння розмовляти і слухати); сприяння створенню у класі позитивного настрою, позитивної поведінки та позитивного ставлення один до одного; сприяння формуванню цілісного колективу. Практику ранкових зустрічей дітей рекомендується сьогодні проводити і в закладах дошкільної освіти.

Вправа «Мозковий штурм»

Мета: активізувати учасників.

- Дайте визначення поняття «Ранкова зустріч»?

Ранкові зустрічі – це запланований, структурований збір групи, покликаний створити позитивну атмосферу у групі, класі та мотивувати дітей, учнів до навчання

- Яка мета ранкової зустрічі?

Мета ранкових зустрічей – підготувати дітей до робочого дня.

- Яка середня тривалість ранкової зустрічі?

Тривалість ранкової зустрічі визначається віковою групою, в середньому до 20 хв. в ЗДО та до 30 хв. в молодших класах.

- Назвіть обов'язкові структурні компоненти ранкової зустрічі.

Вітання, обмін інформацією (групові заняття, проблемні ситуації), динамічна пауза, щоденні новини.

- Які документи розкривають методику проведення ранкової зустрічі?

Методичне забезпечення технології «Ранкова зустріч» в ЗДО:

1. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей молодшого дошкільного віку. – К.: Українська академія дитинства, 2020
2. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей середнього дошкільного віку. – К.: Українська академія дитинства, 2019
3. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку. – К.: Українська академія дитинства, 2018
4. Доброго ранку, ми раді що ви тут! Посібник для педагогів про проведення ранкових зустрічей. – К.: Всеукраїнський фонд «Крок за кроком», 2016

БЛОК «У ДОЦІ»

Девіз: «Не можна людину навчити на все життя, її можна навчити вчитися все життя» (Дені Дідро)

Ранок дитини починається вдома. І від того, як він розпочнеться, залежить емоційний настрій та налаштованість на гру та спілкування в дошкільному закладі та школі.

Вправа «Як зробити ранок приємним»

Мета: активізувати учасників, розробити поради для батьків та педагогів.

Робота в підгрупах:

I - II ПІДГРУПА - скласти кілька порад батькам дітей ЗДО від імені дитини

III - IV ПІДГРУПА - скласти кілька порад батькам дітей початкової школи від імені дитини

Добре організований ранок має велике значення в режимі дня. Якщо діти знають, що їх чекають, будуть їм раді, вони з великим бажанням йтимуть у дитячий садок або школу. Тут важливо, щоб педагог для кожної дитини знайшов свій рецепт комфортного «входження»: усмішку, звернення до дитини на ім'я, комплімент тощо.

Вправа «Оголошення: ЗДО потрібен вихователь а ЗЗСО потрібен вчитель для організації ранкової зустрічі з дітьми!»

Мета: активізувати учасників, розробити поради для педагогів.

Робота в підгрупах:

I - II ПІДГРУПА - назвіть основні риси, які, на вашу думку, необхідні сучасному вихователю для організації ранкового кола.

III - IV ПІДГРУПА - назвіть основні риси, які, на вашу думку, необхідні сучасному вчителю початкової школи для організації ранкового кола.

БЛОК «У ГАВАНІ»

Девіз: «Вчительська праця – це щоденна творчість і мистецтво»

В.О. Сухомлинський

Розглянемо основні компоненти ранкової зустрічі.

1. Спочатку група обирає для себе власну традицію для оповіщення дітей про початок ранкового збору: веселу музику, дзвін дзвіночка, кричалку тощо. Позивні можна пов'язати з темою тижня.
2. Ранкова зустріч обов'язково проходить у вигляді кола, де діти разом із дорослими сідають на стільці, на подушки й так далі. Коло - це відкритість, увага дітей один одного, відчуття єдності в колективі. Саме коло, за спостереженнями психологів, є гарантією захисту.

3. Привітання – 1-3 хв.

Є багато способів привітатися, які можуть бути вербальними й невербальними:

- прості привітання - рукостискання.
- привітання і відповіді - «Доброго ранку, Сашко» – «Доброго ранку, Ганна»
- привітання-знайомства - Алісо, я рада, що ти прийшла. У тебе такі чудові малюнки.
- коди - у понеділок – два оплески, у вівторок – два оплески й одне примруження ока.

- ігри - передавання предмета, математичні привітання - Дмитрику, 3 + 5 дорівнює...». Дмитрик відповідає, називаючи ім'я особи, яка її склала. Наприклад: «Карина, 8».

Ми наведемо приклад різних видів привітань з досвіду роботи ЗДО №3 «Веселка»:

ВИДИ ПРИВІТАННЯ У РАНКОВОМУ КОЛІ			
РАННІЙ ВІК	МОЛОДШИЙ ВІК	СЕРЕДНІЙ ВІК	СТАРШИЙ ВІК
Забавлянки Привітання з сюрпризним моментом. «Познайомимось» Музичне вітання (пісеньки)	1.Привітання – руханки: «Равлик» (закручування по спіралі, розкручування), «Чарівний голосок» (так розмовляють тварини). 2.Привітання-пошук, орієнтування (вітаючись, діти знаходять один в одного задані предмети, колір, зображення на одязі тощо. 3.Привітання – впізнавання (діти вітаються і впізнають один одного за голосом, за дотиком); 4.Вітання – промовляння, віршовані привітання (промовляємо віршик, супроводжуючи його відповідними рухами); 5.Привітання – дарунок (даруємо посмішку) 6.Музичні привітання 7. Ритмічні привітання 8.Привітання частинами тіла (долоньками, плечиками, колінами, спинками, ліктями).	1. <u>Вітання-промовляння</u> : віршовані, хорові, індивідуальні, вітання і відповіді. 2. <u>Вітання - дарунок</u> : посмішка, компліменти, дотики, обійми. 3. <u>Вітання- побажання</u> : чарівний клубочок, квітка, сердечко, сонечко.	1.Словесне вітання 2.Віршоване вітання 3.Привітання жестами 4.Привітання-пантоміма 5.Коди або «таємні» вітання 6.Привітання з представленням «Я прийшов!»

Вправа «Обмін досвідом»

Мета: активізувати учасників, формувати бажання ділитися досвідом роботи.

Робота в підгрупах:

I - II ПІДГРУПА - привести приклади привітань з досвіду роботи ЗДО.

III - IV ПІДГРУПА - привести приклади привітань з досвіду роботи ЗЗСО.

4. Щоденні новини (планування дня) – 5-12 хв.

Одна з улюблених частин ранкового збору – обмін новинами, оскільки вона надає можливість дітям поділитися своїми спостереженнями, похвалитися цікавими подіями. Бажано заздалегідь колективно прийняти рішення скільки новин (дітей) сьогодні вислухаємо, а вихователю чи вчителю не витягувати з дитини (ми ще не чули твоїх новин), не забороняти (про це ми не говоримо) та не селекціонувати (лише добрі новини), а приймати новини як факт.

Важливо, щоб дитина:

- навчалася правилам мовного діалогу,
- мала можливість висловити свої почуття;
- збагачувала й активувала свій словниковий запас,
- розвивала емоційну чуйність, доброзичливість, довіру, впевненість в тому, що її люблять і сприймають такою, яка вона є.

На ранковому зборі відбувається спільний обмін:

- загальною інформацією - робота з календарем: погода, день тижня, пора року, свято року;
- груповою інформацією - скільки сьогодні всього дітей: дівчат / хлопчиків; хто сьогодні відсутній; що цікавого помітили в групі; що сьогодні нас чекає.

Тут дуже важливо стежити, щоб протягом тижня кожен з дітей взяв участь та вводити різних «помічників» (хто і що розповідатиме сьогодні) – дитина - «Синоптик», «Автор новин», «Зірочка дня».

Наведемо приклад з досвіду роботи ЗДО №3 «Веселка»:

ЩОДЕННІ НОВИНИ

РАННІЙ ВІК	МОЛОДШИЙ ВІК	СЕРЕДНІЙ ВІК	СТАРШИЙ ВІК
Хто прийшов в дитячий сад	<p>1. Гра «Я прийшов (прийшла)». У цій грі з'ясовується присутність в цей день дітей групи: хто прийшов після лікарняного, відпустки; хто не прийшов.</p> <p>2. Гра «Особлива дитина або «Дитина дня». В цій грі приділяється увага дитині, що була відсутня у садочку певний час.</p> <p>3. Гра «Скільки сьогодні хлопчиків, скільки дівчаток?»</p> <p>4. Визначення емоційного стану дітей (екран емоцій).</p> <p>5. Календар природи: визначення пори року, стану погоди. Чи є сьогодні опади? Які саме? (дощ, сніг, туман)</p>	<p>1. Позначення стану погоди у календарі природи.</p> <p>2. Визначення емоційного стану дітей</p> <p>3. Вибір «Дитини тижня»,</p> <p>4. Виконання дітьми домашніх завдань щодо нової теми</p> <p>5. Призначення чергових.</p>	<p>1. Робота з календарем</p> <p>2. Розклад виконання робіт</p> <p>3. Складання інтелектуальних карт</p> <p>4. Спеціальні оголошення</p> <p>5. Екран настрою</p> <p>6. Повідомлення про поточну тему</p> <p>7. Інформація про конкретні обов'язки</p>

5. Динамічна пауза – 2-5 хв.

Мета динамічної паузи - створити у групі відчуття єдності, радості через виконання пісень, участі в іграх. Бажано, щоб вона була пов'язана з навчальною темою, яка вивчається в цей час у групі.

Плануються різноманітні завдання, що передбачають:

- дію та рух;

- використання мовлення;
- отримання досвіду застосування математичних дій;
- наукові експерименти;
- використання музики, пісень.

Вправа «Обмін досвідом»

Мета: активізувати учасників, формувати бажання ділитися досвідом роботи.

Робота в підгрупах:

I - II підгрупа - привести приклади динамічних пауз з досвіду роботи ЗДО.

III - IV підгрупа - привести приклади динамічних пауз з досвіду роботи ЗЗСО.

6. Обмін інформацією, проблемні ситуації, групове заняття – 2-10 хв.

У групі створюється відчуття єдності, радості через виконання пісень, участі в іграх, коротких заняттях, які позбавлені елементів суперництва. Такі групові заняття здебільшого пов'язані з навчальною програмою чи темою, яка в цей час вивчається у групі.

Обмін інформацією.

Діти висловлюють свої думки, обмінюються ідеями та пропонують важливі для них теми для обговорення, що дає змогу дітям навчатися впевнено говорити й слухати. Кожна дитина може ставити запитання чи коментувати.

Проблемні ситуації.

Важливо створювати такі ситуації для роздумів, щоб діти мали змогу спільно поміркувати над вирішенням ситуації, висловлювали власні думки із питань.

Ігри за темою проєкту.

Тут можливе повідомлення нових знань або узагальнення вже набутих; діти старших груп можуть представити різноманітні презентації за темою проєкту тощо. Тобто цей компонент ранкового збору спрямований на розширення інформаційного поля тематичного проєкту, який проживають діти в групі.

Наведемо приклад з досвіду роботи ЗДО №3 «Веселка»:

СПІЛЬНА ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ			
РАННІЙ ВІК	МОЛОДШИЙ ВІК	СЕРЕДНІЙ ВІК	СТАРШИЙ ВІК
Спільні сенсорні ігри	<p>1.Гра - пошук, орієнтування (треба знайти задані предмети в групі);</p> <p>2.Гра - впізнавання (чарівна торбинка, скринька - впізнавання різних предметів і зображень предметів на картинках за описом або на дотик);</p> <p>3.Гра - мандрівка («Ми риби, мандруємо Синьою країною», «Ми човники, мандруємо широким і вузьким струмочком»);</p> <p>Гра - пантоміма (вихователь розказує, діти показують)</p> <p>5.Гра - навчання (діти навчають героя рухатись: стрибати, ходити дрібними та великими кроками; вітатися, малювати пальчиком в повітрі тощо);</p> <p>6.Гра з предметами</p> <p>7.Гра - мрія (діти мріють про те, якими вони будуть коли виростуть),</p> <p>8.Гра – бесіда (маленька бесіда за темою дня.)</p>	<p>Сюжетні, копіювальні, рухливі, музичні, дидактичні, ритмічні, пізнавальні.</p> <p><u>Пізнавальні:</u> «Дізнайся за оголошенням», «Впізнай за голосом»;</p> <p><u>Дидактичні:</u> «Склади дерево» (зі шматків тканини за формою), «Зроби фігуру» (стрічки), «Знайди предмет який скажу», «Підійди до предмета», «Подаруй слово» (теплі слова про сім'ю);</p> <p><u>Музичні:</u> «Музичні стільці», «Станьте по двоє, троє, четверо», Вправа «Шум листя» (Ф. Лист), «У оленя є свій дім»;</p> <p><u>Копіювальні:</u> «Дзеркало», «Покажи, а я узнаю» (дерева, тварини, кухонне приладдя)</p>	<p>1.Ігри різного направлення</p> <p>2.Завдання кооперативного характеру</p> <p>3.Слухання музики, пісень</p> <p>4.Наукові експерименти</p>

ПРЕДМЕТИ ТА ІГРАШКИ

РАННІЙ ВІК	МОЛОДШИЙ ВІК	СЕРЕДНІЙ ВІК	СТАРШИЙ ВІК
Іграшкові тварини М'ячик Хустинка М'які іграшки Дзвоник Пірамідки	Герої з казок: котик Мурчик, зайчик Побігайчик, сонечко Веселинка, сонечко Всміхайлик, хмаринка Сумлінка. <u>Чарівні предмети:</u> чарівна торбинка, парасолька, паличка, хустка, клубочок ниток, люстерко. <u>Геометричні предмети:</u> кубики, м'ячики, цеглинки, кульки, мильні бульбашки, обручі. <u>Предмети-помічники:</u> кольорові стрічки, камінчики, пір'ячко, картинки із зображенням різних предметів, іграшковий посуд, ляльковий одяг, човники, рибки, овочі, фрукти, іграшкові тварини, конструктор тощо.	<u>Геометричні предмети:</u> Кубики, м'ячики, цеглинки, кульки, обручі, клубок ниток. <u>Предмети-помічники:</u> кольорові стрічки, камінці, картинки й картки із зображенням різних предметів, картки зі словами, схеми, таблички, мотузка, годинник, стрічка «Рік іде», прищипка, кубик Блума, чарівний мішечок, плакати, кошик, коробка, зображення дітей з різними емоціями, кубик для гри «Який настрої», сердечко, смайлики (веселі, сумні), сонечко, промінчики. <u>Музичні твори:</u> класична, народна музика, танцювальні мелодії, дитячі пісні, клавіси	Мікрофон Картки із зображенням предметів до теми тижня Музика

БЛОК «ВІДКРИТЕ МОРЕ»

Девіз: “Хоч які, здавалося б, великі вимоги, що їх ми ставимо перед вихователем, але ці вимоги цілком відповідають обсяжності й важливості самої справи... Якщо медикам ми ввіряємо наше здо-ров'я, то вихователям ввіряємо моральність і розум дітей наших, ввіряємо їхню душу, а разом з тим і майбутнє нашої Вітчизни” К. Д. Ушинський

Вправа «Якби я була ..., то я ...»

Мета: розвиток уміння висловлювати свій емоційний стан.

- Якби я була книжкою, то я була би...
- Якби я була музикою, то я була би...

Вправа «Пристань, док, затока, море»

Мета: спонукати учасників до осмислення всього почутого під час семінару.

Хід вправи: ведучий пропонує всім учасникам подумки згадати все те, про що сьогодні йшлося на семінарі, та «розкласти» його на чотири групи:

- «У пірса» - інформація для мене зайва, не потрібна ні дітям, ні педагогу;
- «У доці» - нове, зацікавило, буду пробувати проводити;
- «У гавані» - проводжу з дітьми, але інформація потребує осмислення, опрацювання;
- «Відкрите море» - проводжу з дітьми, взяла для себе нову інформацію.

Використана література:

1. Доброго ранку! Ми раді, що ви тут! Посібник для педагогів з проведення ранкової зустрічі. ВФ «Крок за кроком». 2016.
2. Г. Беленька, І. Кондратець. Ранок радісних зустрічей. Ж-л «Вихователь-методист дошкільного закладу» №1/2018.
3. С. Дроботюк, О. Тесленко. Із рук в руки: новий зміст старих форм роботи з батьками. Ж-л «Практичний психолог: дитячий садок» №10/2017.
4. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку; за заг.наук. ред.. Т. О. Піроженко, рекомендовано МОН України, Лист МОН України №1/11-7684 від 01.08.2017 (протокол №2 від 26.04.2022, зареєстровано в Каталозі за №1.0008 - 2022)
5. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей середнього дошкільного віку; за заг.наук. ред.. Т. О. Піроженко, Схвалено МОН України, Лист ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України №22.1/12-Г-210 від 16.04.2019
6. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей молодшого дошкільного віку; за заг.наук. ред.. Т. О. Піроженко, рекомендовано МОН України, Лист МОН України №1/11-4934 від 23.07.2020

*Зінаїда МАХНОВСЬКА, вихователь
Комунального закладу дошкільної
освіти (ясла-садок) №3 «Веселка»
комбінованого типу Южненської
міської ради Одеського району
Одеської області*

ІНТЕГРОВАНЕ ЗАНЯТТЯ «МАНДРІВКА У КОСМОС»

Мета:

- У цікавій формі узагальнити знання дітей отримані упродовж навчального року.
- Продовжувати формувати уявлення про космос. Закріпити знання про сонячну систему та назви планет.
- Закріпити навички прямої та зворотної лічби, знання об'ємних та площинних геометричних фігур, удосконалювати вміння працювати за вказівкою вихователя, встановлювати відповідність; порівнювати.
- Закріпити знання про букви та звуки, вміння складати слова за допомогою кубиків Зайцева. Закріпити знання про речення, та вміння їх складати.
- Розвивати мову, пам'ять, комунікативні навички дітей, вдосконалювати вміння дітей давати повну відповідь на поставлені запитання.
- Підтримувати рухову активність дітей.
- Виховувати дружні стосунки між дітьми, колективізм, самостійність.

Матеріали та обладнання: Магнітна дошка, 2 набори магнітних цифр, зображення площинних та об'ємних геометричних фігур, аудіо запис повідомлення від інопланетянина, роздатковий матеріал з математики, пластикова зірка, кубики Зайцева, плакат Сонячної системи, матеріали для створення макета, клей, клейонка, серветки, відео з фізкультхвилиною та відео космосу.

Попередня робота:

- Проведення бесіди на тему «Космос. Планети».
- Перегляд відео матеріалу «Планети Сонячної системи», «Про Космос для дітей».
- Підготовка матеріалу для створення макета.

Хід заняття

Ведуча каже, що дітям старшої групи №12 на електронну адресу прийшло повідомлення.

Щоб прочитати, його потрібно ввести логін і пароль.

(Діти діляться на 2 команди)

Завдання: Ввести логін та пароль.

Логін: Викласти цифровий ряд від 1 до 10.

Пароль: Відібрати зображення плоских і об'ємних фігур. Назвати їх. Рахунок від 3 до 9; від 5 до 1.

Ведуча: Прийнято!

Звучить голосове повідомлення :

Усім! Усім! Проводиться набір у школу юних космонавтів. Всі охочі взяти участь у міжгалактичному польоті «Дитсадок» - «Школа» запрошуються на тестування, яке приймає спеціальна комісія.

Ведуча: Привітайтеся з гостями жестами.

Є бажаючі в політ?

Перевіримо, чи всі підготовлені до польоту.

(Команди займають місця за столами)

Завдання : «На яку планету летить ракета?».

З'єднати ракету з відповідною планетою.

Завдання : «Порівняй».

Потрібно поставити відповідний знак порівняння.

Ведуча: Готові! Молодці! Пристебніть ремені! Зворотний рахунок!

(Діти рахують від 5 до 1) Увага на екран.

(На екрані руханка «Космос»)

Ми в космосі! Діти, а що таке космос? (відповіді дітей)

Завдання: Дидактична гра «Який космос?»

Діти один одному передають зірку і називають, який космос. (Таємничий, загадковий, чарівний, малодосліджений, красивий, невідомий...)

Завдання для командирів команд: Викласти слова (космос та планета) за допомогою «Кубиків Зайцева».

Ведуча: Як називаються символи за допомогою яких виклали слова? (Літери, букви).

А що ми чуємо коли промовляємо слова? (Звуки).

Які є звуки ? (Голосні, приголосні).

Приголосні звуки поділяються на ... (Тверді, м'які).

Із слів ми складаємо ... (Речення).

Складіть речення про планети, космос.

А що таке сонячна система? (Сонце, планети, астероїди, комети).

Яке основне правило сонячної системи. (Порядок, устрій, впорядкованість).

Лічилка (Вірш про планети) :

Раз, два, три, чотири, п'ять

Хочеш в космосі гуляти?

- 1- Меркурій
- 2- Венера
- 3- Земля
- 4- Марс
- 5- Юпітер
- 6- Сатурн
- 7- Уран
- 8- Нептун

Завдання: «Відгадай яка планета»

Кожна команда обирає планету. Діти іншої команди ставлять питання, а представник команди відповідає на них. По відповідях діти впізнають задуману планету.

Питання:

1. Ти хто? (Я – планета.)
2. Де ти живеш? (В космосі, в сонячній системі)
3. Хто твої друзі? (Планети, комети, астероїди)
4. Скажи щось особливе про себе. (Залежно від планети)
5. Про що ти мрієш?

Ведуча: Молодці! Ви гарно справилися з усіма завданнями. Нам потрібно повертатися на землю. Пристебнули ремені. (відлік 5,4, 3,2,1)

На згадку про нашу мандрівку ми створимо макет сонячної системи.

1 Команда зображує макет сонячної системи на панно.

2 Команда зображує макет сонячної системи на диску.

Ведуча: А зараз, діти, я хочу вручити вам посвідчення космонавтів, які підтверджують, що ви справилися з усіма завданнями в космосі та готові відлітати до планети «Школа».

Оксана БУРДЕЙНА, вихователь-методист КЗ «Роздільнянський заклад дошкільної освіти «Веселка» Роздільнянської міської ради»

СЕМІНАР-ПРАКТИКУМ

ОРГАНІЗОВУЄМО РАНКОВІ ЗУСТРІЧІ У ЗДО ПО- НОВОМУ.

Мета: Практичне ознайомлення вихователів з ефективною педагогічною методикою «Ранкова зустріч», зі складовими ранкових зустрічей: привітання, групові заняття, щоденні новини, обмін інформацією. Моделювати та розвивати уміння та навички ефективного спілкування.

Сприяти розвитку емпатії, активному слуханню. Вчити співпрацювати.

План:

№ з/п	Зміст роботи	Термін	Відповідальні	Форма роботи
Теоретичний блок				
1.	Вітання. Розвиток соціальних навичок	Січень 2022 р.	Вихователь – методист	Вправа «Побажання»
2.	Ранкові зустрічі у ЗДО: працюємо по-новому.		Вихователь – методист	Презентація
3.	Компоненти «Ранкової зустрічі» та активності дітей у цьому форматі		Вихователь	Методичний кейс
4.	Правила радісних ранкових зустрічей для вихователя.		Вихователь	Методична скарбниця
5.	Правила радісних ранкових зустрічей для батьків.		Вихователь-методист	Обговорення
6.	Ранкові зустрічі - дієва стратегія соціалізації дошкільників.		Вихователь-методист	Вправа
7.	«Зона комфорту». Правила вашої групи		Вихователь-методист, педагоги	З досвіду роботи
Практичний блок				
8.	Ранкова зустріч – новий інтегрований підхід до організації дітей		Вихователь	Практичний показ
9.	«Теплі ранки» у дружньому колі		Вихователі які працюють за програмою «Впевнений старт»	Презентація добірки ранкових зустрічей
10.	«Поділись думками»		Вихователь-методист	Вправа на рефлексію

КОНСПЕКТ РАНКОВОЇ ЗУСТРІЧІ ДЛЯ ДІТЕЙ СТАРШОЇ ГРУПИ «СЛОНИ- УНІКАЛЬНІ ІСТОТИ»

Мета: Створити доброзичливу і позитивну атмосферу для роботи в колективі. Розвивати мислення, словниковий запас. Активізувати працездатність дітей на цілий день. Формувати пізнавальну активність: вміння досліджувати, аналізувати та оцінювати матеріал. Спонукаючи дітей до діяльності фантазувати, придумувати, формувати вміння планувати свої дії і триматися плану в процесі його реалізації. Підкріплювати прагнення дітей дотримуватись культури спілкування в різних ситуаціях спілкування. Продовжувати вчити під час ігор згуртовувати колектив, включаючи дітей в процес гри.

Матеріальні ресурси: Квітка вітання, відеоматеріал про слонів, відео запис музичної гри «Слон танцює», м'які подушечки на кількість дітей, емблеми для команд, виставочний матеріал для організації виставки «Слони – унікальні істоти», листи цупкого паперу, шаблон слона, прості олівці, клей ПВА, шерстяні нитки рожевого кольору, серветки блакитного кольору, серветки.

Вікова група: старший дошкільний вік

Хід:

1. Запрошення на ранкову зустріч

Вихователь просить стати дітей колом, щоб почати вітання:

- До трьох рахуємо і у коло крокуємо! Раз два три!

2. Вітання - перший компонент ранкової зустрічі

Після того, як діти встали в коло, починаємо ритуал вітання.

Вихователь разом з дітьми промовляють вірш - вітання, виконують відповідні рухи:

Візьміться за ручки міцніше,
Посміхніться веселіше.
День новий настав для нас.
Швидко рученьки підняли
Квіточку добра взяли
Один одного привітали.

Після віршика, вихователь передає квітку добра дитині, що знаходиться найближче, і бажає їй доброго ранку: «Доброго ранку, Сашко. Мені дуже приємно тебе бачити». Тепер уже він повинен повернутися до сусіда і дати йому квітку, також побажавши доброго ранку. Всі звертаються один до одного на ім'я, що допомагає створити атмосферу дружби та приналежності до групи. Вітання створює спокійний і розважливий настрій для наступного елемента зустрічі.

Вихователь:

- Я рада бачити всіх вас та бажаю всім гарного настрою, цікавих занять і справ на сьогоднішній день. Оплески.

3. Обговорення правил ранкової зустрічі.

Вихователь: Нашим привітанням ми створили спокійний і розважливий настрій. Пропоную згадати правила ранкової зустрічі. Допоможуть нам малюнки – схеми.

Правила ранкової зустрічі нашої групи:

- Говорити голосно й чітко.
- Уважно слухати один одного.
- Піднімати руку, якщо хочеш щось сказати.
- Підтримували друзів посмішками та оплесками.

4. Щоденні новини – коротке повідомлення, складене по плану: відомості про сьогоднішній день, календар погоди, розклад занять на день.

Вихователь:

- Прошу всіх пригадати, який вчора був день тижня?
- А сьогодні який день настав?
- Зранку яка погода вас усіх зустріла на вулиці?
- Хто бажає сьогодні бути головним синоптиком?
- Сьогодні з прогнозом погоди ознайомлю вас я – головний синоптик Софія. Зараз пора року – зима. Другий місяць зими – січень. Сьогодні п'ятниця – п'ятий день тижня. На вулиці морозно, ясно, вітер слабкий, сипле пухнастий сніжок.

Чергові позначають стан погоди у «Календарі природи».

Вихователь повідомляє дітям, які заняття їх чекають сьогодні, в які ігри вони будуть грати, яку проведуть прогулянку. Діти висловлюють свої думки, діляться своїми очікуваннями на сьогоднішній день. Вихователь схвалює позитивними коментарями кожен вислів дітей, бажає їм гарного настрою, та щоб виправдалися їхні сподівання.

5. Обмін інформацією

Вихователь:

- Мої любі, я хочу вам повідомити щось цікаве . Хочете дізнатись що? Коли ми переглянемо відео, то дізнаємося тему нашої зустрічі.

Вихователь пропонує дітям подивитися відео - сюжет про слонів «Такі цікаві тварини – слони». Обговорення.

Вихователь:

- Ми сьогодні та завтра, будемо займатись цікавою та надзвичайною справою: знайомитися з життям тварин. І сьогодні ми дізнаємось про слонів, тому що слони – унікальні істоти.

Діти, сидять на подушечках по колу, задають один одному питання по даній темі, уважно слухають інформацію кожного, вихователь коментує розповіді.

Діти підтримують всіх оплесками.

Розповіді дітей:

- Слони одні із самих сильних тварин на планеті.
- Слон здатний підняти великий вантаж, він може підняти вагу в кілька разів більшу за себе.
- У слонів масивна голова і тулуб, довгий хобот, яким вони всмоктують воду, а потім вливають її до рота, великі вуха і бивні.
- Слон дуже розумний звір. Слони мають співчуття, грайливість, відмінні здібностям до навчання.
- Слони користуються своїм хоботом, як людина руками.

Після кожної розповіді вихователь коментує те що розповіли, всі підтримують, аплодують та ставлять запитання іншій дитині по колу: «А ти, Тетяна, що дізналася про слонів?»

Вихователь звертає увагу дітей на виставку на тему «Слони – унікальні істоти». На ній представлені слони, які виготовлені з різного матеріалу, різні по величині та слони різних видів.

Вихователь:

- Ми дізналися багато нового про цих велетнів, і вам пропоную розширити нашу виставку, новими експонатами якої стануть ваші слони, виготовлені власноруч.

6. Групове заняття. Робота в групах

Вихователь пропонує дітям об'єднатися в 2 команди (за кольором емблеми: рожевого та блакитного). Кожна дитина самостійно обирає собі колір емблеми. Кожна команда виконує своє завдання, а потім повинна презентувати свою роботу. При виконанні завдання, кожна дитина допомагає зробити спільну працю, діти намагаються робити все по черзі і вчаться спільно вирішувати проблему

Завдання для команд :

I команда: Діти роблять аплікацію «Рожевий слон» з нитки рожевого кольору, з використанням шаблону – самостійно малюють контур на цупкому листі паперу.

II команда: Діти роблять аплікацію «Блакитне слонення», діти виконують з кольорових серветок по намальованому контуру – наносять кульки з кольорової серветки голубого кольору на готове зображення.

Працювати в командах треба спільно, дружно, підтримувати та допомагати та один одному.

По сигналу вихователя діти починають свою роботу. В командах обирають того, хто буде презентувати роботу своєї команди.

Кожна команда придумує ім'я своєму слону, розповідає про риси характеру, звички. Доповідач коротко розповідає план виконання роботи.

Презентація робіт у «кріслі автора»

I команда

Роботу першої команди презентує Іванко.

- Нашого рожевого слона звать Макс. Свого слона ми зробили з шерстяних ниток рожевого кольору. Спочатку намальовали силует по шаблону. Потім

- товстим шаром нанесли клей на силует, не виходячи за лінію. А потім насипали нитки на силует слона, покритий клеєм. Макс веселий, добрий, любить їсти банани. Наш слон ще любить виступати на арені в цирку. А ще ми організуємо виступ Макса, як на арені в цирку.

Вихователь коментує розповідь дитини. Діти з команди за бажанням доповнюють розповідь. Всі аплодують.

II команда

Роботу другої команди презентує Аліна.

- Нашого блакитного слона звати Цукерка. Це дівчинка, вона дуже добра, весела, вона дуже любить гратися з дітьми. А ще вона дуже любить їсти печиво та цукерки, тому ми її так і назвали Цукерка. Свого слона ми зробили з блакитних серветок. Спочатку ми зробили багато кульок з серветок, потім на готовий контур слона нанесли клей і увесь контур виклали серветками. Щоб Цукерці не було самотньо, ми познайомимо її з іншими тваринами в нашій групі.

Вихователь:

- Дякуємо за гарну презентацію. Ваші слони доповнять нашу виставку.

7. Рефлексія. Музична гра «Слон танцює» з танцювальними рухами.

Вихователь:

- А щоб створити гарний настрій на весь день пропоную вам веселу музичну гру «Слон танцює».
- Я бажаю нам усім щоб сьогоднішній день пройшов весело та цікаво.

Список використаних джерел

1. Навчально-методичний комплект до освітньої програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку (Лист МОН України № 1/11-7684 від 01.08.2017 року)
2. Посібник для вихователів «Ранкові зустрічі з дошкільниками 5-6 років» / вид. група «Основа», 2021
3. Г. Беленька, І. Кондратець. Ранок радісних зустрічей. // «Вихователь-методист дошкільного закладу» №1\2018
4. Інтернетресурс: http://nataliyagvozdichka.blogspot.com/2014/11/blog-post_57.html

Оксана БУРДЕЙНА, вихователь-методист КЗ «Роздільнянський міський ліцей №1» Роздільнянської районної ради Одеської області

БАТЬКІВСЬКИ ЗБОРИ ДЛЯ БАТЬКІВ СТАРШОЇ ГРУПИ ЗДО «ПЕДАГОГІЧНА ВЗАЄМОДІЯ ДЛЯ ЗДО, ШКОЛИ ТА РОДИНИ»

Мета: підвищити компетентність батьків дітей старшого дошкільного віку з проблеми підготовки дитини до шкільного навчання; сформувати уявлення про сучасний погляд на готовність до НУШ; ознайомити батьків з готовністю дітей до школи; надати рекомендації щодо формування готовності дошкільника до НУШ.

Матеріальні ресурси: папір А3 – 2 шт., ручки – 20 шт., маркери або олівці (різного кольору) – 2 пач., скотч – 1 шт., стікери, цукерки за кількістю учасників

Обладнання: дошка або фліп-чарт, стільці – 20 шт., столи – 3 шт.

План зборів

1. Вступне слово (вихователь старшої групи).
2. Вправа «Привітання».
3. Вправа «Ромашка бажань».
4. Ігрова вправа «Шлях до школи».
5. Вправа «Портрет дитини». Робота в групах.
6. Вправа. «Піраміда суджень».
7. Сучасний погляд на готовність до НУШ (виступ вихователя).
8. «Готовність дитини до шкільного навчання - ламаємо стереотипи» (виступ вчителя початкової школи).
9. Буклет-порадник для батьків: «Шпаргалка, як підготувати дошкільника до школи».
10. Рефлексія. Вправа «Три-два-один».

Хід проведення

1. Вступне слово (вихователь старшої групи)

Питання підготовки дитини до школи не втрачає своєї актуальності для батьків майбутніх школярів. Але погляди батьків щодо підготовки дитини до школи різноманітні. Тривалий час вважалося, що критерієм готовності дитини до навчання є рівень її розумового розвитку. Ми усі чудово розуміємо, що це не так, особливо в сучасних реаліях реформи НУШ, а тому давайте сьогодні спробуємо розібратись що ж таке готовність до школи, що є першочерговим у цьому та що потрібно робити.

2. Вправа «Привітання – знайомство»

Учасники стають у коло. За годинниковою стрілкою, починаючи з ведучого, висловлюють свої вітання, називають свої імена, ім'я своєї дитини. Потім передають імпульс натисканням на праву руку сусіда. Вправа завершена, коли імпульс дійде до ведучого.

3. Вправа «Ромашка бажань».

На дошці прикріплено модель квітки білої ромашки з великими пелюстками, в центрі квітки написано слова «Майбутній першокласник». Батьки на стікерах пишуть бажання, очікування – якою вони хочуть бачити дитину, підготовлену до школи і прикріплюють до пелюсток. Свої побажання прикріплюють і вихователь, і учитель на листочках та стебельці.

4. Ігрова вправа «Шлях до школи»

На дошці прикріплене контурне зображення НУШ і три «дороги», які ведуть до неї.

Батькам пропонується обрати одну з трьох кольорових доріжок. Чорна доріжка означає сильне занепокоєння батьків з наближенням шкільного життя дитини; синя – помірне; червона – немає особливого занепокоєння.

Далі батькам пропонується обмінятися інформацією щодо НУШ. Визначення проблемних питань, які хвилюють батьків

5. Вправа «Портрет дитини». Робота в групах.

Усі батьки поділяються на дві групи (учасники витягують собі цукерку із кошика і об'єднуються за типом цукерки або кольором обгортки).

Завдання: Створити моделі сучасного випускника ЗДО та моделі ідеального майбутнього першокласника (Знання, вміння, життєві навички, психологічні якості)

I група повинна створити модель випускника дитячого садка. II група – модель першокласника напередодні вступу до школи.

Лідери груп презентують створені моделі. Визначення спільних рис, якостей, які забезпечать успішність навчання дитини у школі

6. Вправа «Піраміда суджень»

Мета: оцінити значущість суджень за трьома позиціями, створити підґрунтя для подальшої роботи, визначити рівень поінформованості батьків з даної теми.

Усі батьки поділяються на три групи (за словами віра, надія, любов).

I група визначає позицію «Функції ЗДО», II – позицію «Функції сім'ї», III – позиція «Функції школи». Усі висловлювання записуються на аркуші паперу і обговорюються в групах. Лідери груп презентують головні.

Після виступів лідерів груп вихователів та учителів коментують всі висловлювання.

1. Виступ вихователя. «Сучасний погляд на готовність до НУШ»

За сучасною моделлю дошкільної освіти слід побудувати індивідуальний освітній шлях для кожної дитини, створити оптимальні умови для її гармонійного природного розвитку. Базовий компонент дошкільної освіти як Державний стандарт дошкільної освіти в Україні визначає в кожній освітній лінії ті компетенції, які слід сформувати в дитини на кінець дошкільного віку.

Щоб дитина успішно справлялася з новими вимогами шкільного життя, у неї має бути сформований набір тісно переплєтених якостей. Неможливо розглядати ці якості у відриві від життєвого досвіду дитини, конкретного середовища, сімейного устрою.

Провідні види діяльності дітей старшого дошкільного віку мають бути збережені і змістовно доповнені у молодшому шкільному віці. Серед провідних напрямів розвитку старших дошкільників: спілкування, гра, рух, пізнання, господарсько-побутова діяльність, художньо-естетичний розвиток: конструювання, малювання, аплікація, ліплення, спів, слухання музики, хореографія, театралізація.

Тому поняття «готовність до школи» з урахуванням усіх чинників можна визначити як набір компетенцій, що складають життєву компетентність дитини. У сучасній освіті це поняття має ключове значення. Ключові компетентності дитини дошкільного віку, які мають бути усталені на етапі дошкільної освіти: здоров'язбережувальна, комунікативна, предметно-практична, ігрова, сенсорно-пізнавальна, природничо-екологічна, художньо-продуктивна, мовленнєва, соціальна особистісно-оцінна.

У період від п'яти до шести (семи) років у дітей відбуваються цілісні зміни особистості, в ході ігрової діяльності формуються початкові компетентності, які сприяють переходу до нового етапу розвитку в інших соціальних ситуаціях.

Готовність до НУШ — це не «програма», якій можна просто навчити. Готовність до НУШ — системна характеристика розвитку дитини старшого дошкільного віку, яка проявляється у сформованості компетенцій. Ці компетенції формують шляхом прищеплення ціннісного ставлення до оточення й довкілля, розвивають за сприятливих умов у різноманітних ситуаціях життєвого досвіду та спілкування, у які включена дитина в сім'ї та суспільному вихованні.

2. Виступ вчителя початкової школи «Готовність дитини до шкільного навчання - ламаємо стереотипи»

Суть Нової української школи полягає у переході від школи інформаційної, яка дає учням лише знання і деякі вміння та навички, до школи компетентностей XXI століття.

Компетентність — динамічна комбінація знань, умінь, цінностей та ціннісних ставлень, що визначає здатність успішно розв'язувати життєві проблеми, провадити подальшу навчальну та професійну діяльність.

«Канвою» розвитку учня в НУШ вважають формування 10-ти ключових компетентностей:

1. Спілкування державною (і рідною у разі відмінності) мовами
2. Спілкування іноземними мовами
3. Математична грамотність
4. Компетентності в природничих науках, техніки, технологій
5. Інформаційно-цифрова компетентність

6. Уміння вчитися впродовж життя
7. Соціальні і громадянські компетентності
8. Підприємливість та фінансова грамотність
9. Загальнокультурна грамотність
10. Екологічна грамотність і здорове життя.

Окреслені компетентності учня НУШ мають формуватися на ґрунті компетентностей, закладених ще в дошкільному віці.

Початкова школа, опираючись на набуття дошкільного дитинства, має забезпечити подальше становлення особистості дитини, її інтелектуальний, соціальний, фізичний розвиток.

Для успішного навчання в школі дитині необхідні такі якості:

- добре розвинена дрібна моторика рук та координація рухів (тренувальні вправи – пришивати гудзики, ліпити з пластиліну, качати олівчик поміж пальчиків, розфарбовувати малюнки в різних напрямках, грати з м'ячем, ходити по «лабіринтам» з ниток);
- добре диференційована рухова система (тренувальні вправи – пальчикова гімнастика, ігри з пальчиковим «ляльковим театром»);
- хороша здатність до самоконтролю та самооцінки (формування залежить від віку та особливостей нервової системи);
- адекватна реакція на успіх і невдачу (формування залежить від віку, особливостей нервової системи та від особливостей дитячо-батьківських відносин);
- мотивація навчання (формування залежить від віку та особливостей дитячо-батьківських відносин);
- достатній об'єм механічної слухової та зорової пам'яті (тренувальні вправи – ігри, в яких треба запам'ятовувати; різні види дитячих лото, повторювати 6-10 не пов'язаних за змістом слів);
- стійка та рівномірно розподілена увага (тренувальні вправи –

- розплутувати намальовані «лабіринти» різної складності, перемальовувати прості малюнки по клітинкам);
- вміння відтворювати окремі події чи фрагменти дійсності, надавати їм логічної цілісності, а також спроможність всебічно розуміти ситуації й передбачити події (тренувальні вправи – описувати малюнок з урахуванням всіх дрібних деталей; складати коротку історію за декількома малюнками, пов'язаними за змістом);
- добре розвинена здатність робити узагальнення (тренувальні вправи – ігри «хто більше?», в яких треба назвати якомога більше предметів певної групи: меблі, посуд, люди, одяг, фігури, взуття, птахи, звірі, риби, транспорт, іграшки, тощо; в другому варіанті гри «хто більше?» треба назвати групу, до якої належать названі предмети);
- здатність дитини до абстрагування, оперування вербальними поняттями (тренувальні вправи – ігри на виключення слова, зайвого за змістом; вміння пояснити зміст того чи іншого слова);
- добре розвинений фонематичний слух як показник рівня готовності дитини до навчання грамоти (тренувальні вправи – шукати на слух заданий звук в словах; називати звуки на початку, в середині та в кінці слова).

Головним завданням для старшого дошкільного віку є формування та розвиток особистісних якостей дитини.

3. Буклет-порадник для батьків дітей старшого дошкільного віку : «Шпаргалка, як підготувати дошкільника до школи»

- Створюйте умови для ігрової та продуктивних видів діяльності дітей. У грі як провідній діяльності формуються важливі психологічні новоутворення дошкільного віку. Під час гри змінюється позиція дитини у ставленні до оточення. Вона навчається узгоджувати свою особисту точку зору з іншими. Приймаючи та реалізуючи ігрову роль, дитина вчиться виокремлювати правила і дотримуватися їх, а отже, свідомо й довільно керувати своєю поведінкою.

- Пропонуйте дітям продуктивні види діяльності: малювання, ліплення, конструювання тощо. У них розвиваються вищі форми регуляції діяльності - планування, корекція, контроль
- Допомагайте дитині розвивати дрібну моторику м'язів руки, аби їй було легше опанувати письмо. Для цього необхідно багато вирізати, малювати, зафарбовувати, будувати, складати невеликі за розміром деталі, зображення.
- Розвивайте творчу уяву дітей – центральне новоутворення пізнавальної сфери шестирічок. Саме під час ігрової та продуктивних видів діяльності розвивається як репродуктивна (відтворювальна), так і продуктивна (творча) уява.
- Стимулюйте дитячу ініціативність, заохочуйте самостійність, плекайте самобутність. Байдужість дорослого до дитячої творчості або осудне ставлення до її фантазування, до будь-якого відходу від зразка, стандарту чи шаблону гальмують розвиток продуктивної уяви. Це знижує інтелектуальні можливості майбутнього школяра.
- Не використовуйте шаблонні альбоми із зображувальної діяльності. Дайте дитині змогу під час самостійної художньої діяльності працювати за власним задумом, а не задумом дорослого.
- Читайте дітям казки, оповідання і обговорюйте прочитане якомога частіше. Формуйте пізнавальний інтерес до друкованого слова. Навчайте дітей усвідомлено сприймати і переказувати літературний текст. При цьому повно, точно, розгорнуто й логічно викладати свою думку.
- Викликайте у дитини інтерес, приваблюйте шкільним навчанням. Допоможіть усвідомити, що школа — не покарання, а новий етап у житті, подорож у світ знань. Не сподівайтесь, що дитина сама собою буде ставитися до шкільного навчання відповідально та зацікавлено. Тож не обмежуйтеся розмовою про школу, або екскурсією до її будівлі.
- Пізнавати нове дитина має із захопленням і насолодою. При цьому вона не має боятися помилитися. Приймайте будь-яке висловлювання дитини,

адекватно оцінюйте, не принижуйте, не засуджуйте публічно її помилку чи неуспіх.

- У жодному разі не застосовуйте вислови на кшталт «Підеш до школи, там тебе навчать добре поводитися», «У школі не панькатимуться» тощо.
- Не намагайтеся все робити за дитину, допомагати без нагальної потреби. Адже самостійність — запорука успішності у шкільному навчанні.
- Навчайте дитину проявляти повагу до людей у словах і поведінці відповідно до норм моралі.
- Не запозичуйте елементи шкільного змісту і шкільних методів навчання. Натомість — застосовуйте розвивальне навчання дошкільників

4. Рефлексія. Вправа «Три-два-один»

Мета: отримати зворотний зв'язок від учасників

1. Запропонуйте учасникам висловити свої враження від зустрічі і назвати:
 - Три факти, які були новими, цікавими, несподіваними
 - Два факти, які здалися нецікавими, некорисними або вже відомі
 - Один факт, який хотілося б вивчити детально, поглибити знання про нього.
2. Подякуйте батькам за активну участь і вирішіть організаційні питання.
3. На завершення запропонуйте батькам стати в коло, взятися за руки і промовити: «Хай сьогодні нам щастить, хай нам завтра пощастить, хай завжди нам усім щастить!»

Використані першоджерела

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) нова редакція, затверджений наказом МОН № 33 від 12 січня 2021 року
2. Державний стандарт початкової освіти, ЗАТВЕРДЖЕНО постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688)
3. Розробка батьківських зборів у формі тренінгу «Ідемо у перший клас у Нову українську школу» <https://super.urok-ua.com/rozrobka-batktivskih-zboriv-u-formi-treningu-idemo-u-pershiy-klas-u-novu-ukrayinsku-shkolu/>

Ірина МІХОВА, вчитель початкових класів Загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №6 м.Білгорода-Дністровського Одеської області

Олена СКРИЛЬОВА, вихователь-методист Комунального закладу «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №7 «Гномик»» м.Білгорода-Дністровського Одеської області

ТРЕНІНГ ДЛЯ ПЕДАГОГІВ

«НАСТУПНІСТЬ У РОБОТІ ЗДО№7 «ГНОМИК» ТА ЗЗСО№6»

Вправа «Вітання»

Мета: Встановити доброзичливе відношення між вихователями та вчителями.

Хід вправи: Розповісти про свого сусіда справа за поданим планом:

- з ким, або з чим асоціюється людина;
- довести своє міркування ,назвавши основні її якості;
- виразити своє захоплення цією людиною.

Знайомство з темою тренінгу «Наступність у роботі ЗДО та ЗЗСО»

Бліц - опитування.

Мета : виявити зацікавленість педагогів проблемами наступності.

Хід роботи:

- Чи вважаєте ви це питання актуальним?
- Як налагоджена робота з цього питання в вашому навчальному закладі?
- Що не задовольняє вас в роботі ЗДО (ЗЗСО) у цьому напрямку?
- Які зміни ви хотіли би внести?

Вправа «Педагогічна кухня»

Мета : розвивати креативність та асоціативне мислення .

Хід вправи: (Робота в групах вчителі - вихователі)

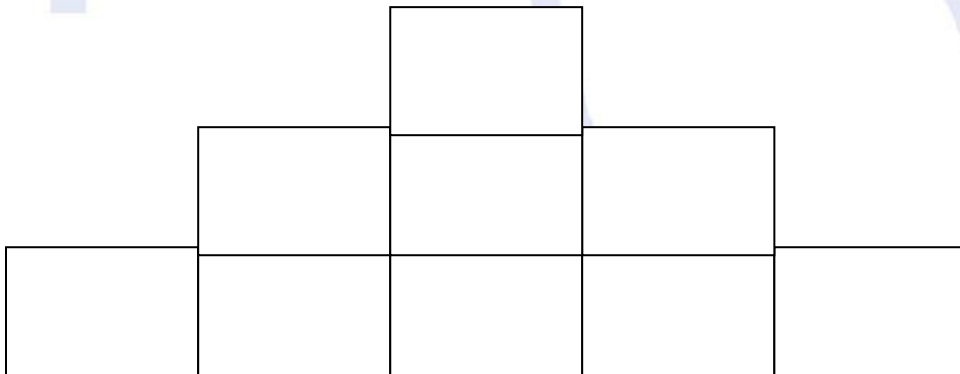
Скласти кулінарне блюдо під назвою «Майбутній першокласник». Які продукти будете використовувати і з якими основними якостями першокласника ви їх асоціюєте?

Захист блюд.

Вправа «Піраміда»

Мета: Визначити основні якості першокласника, та їх пріоритетне значення.

Хід вправи: Розташувати у порядку важливості основні якості першокласника. Чим схожі і чим відрізняються дві моделі?

Порівняльний аналіз програм за таблицею

Психологічна готовність	Комунікативний розвиток	Сенсорно-пізнавальний розвиток	Екопростір розвитку дитини	Пізнавальний розвиток	Фізичний розвиток
Дитина у світі мистецтва	Креативний розвиток				

Обмін думками. На що слід звернути увагу вихователям старших груп при підготовці дітей до школи. Обмін досвідом роботи між вихователями та вчителями.

Ознайомлення зі зведеним протоколом успішності дітей 1-х класів, які відвідували ЗДО №7

Мета: Відстеження динаміки зросту або зниження освітнього рівня , а також психологічної готовності.

Вправа «Метод фокальний об'єктів»

Мета : Добрати якості до слова, яке знаходиться в фокусі. Запропонувати нові якості відносно цього слова. Розвивати творче мислення.

Хід роботи: У фокусі нашої уваги знаходиться заголовок «План наступності в роботі ЗДО-ЗЗСО».

1. Назвати 3 слова, які позначають предмети, не зв'язані між собою.
2. Добрати до кожного слова їх основні якості.
3. Наділити названими якостями заголовок, який знаходиться в фокусі.
4. Скласти оновлений зміст заголовка «Проект наступності в роботі ЗДО – ЗЗСО».

Вправа «Утвори групу»

Мета : Розвиток креативних здібностей педагогів.

Хід вправи: Дізнавшись назву комахи знайти свою групу за допомогою невербальних способів знаходження членів своєї групи. Ключові слова: змія, комар, джміль.

Вправа «Творча педагогічна майстерня»

Мета: Розвивати вміння планувати свою діяльність.

Хід вправи: Працюючи в групах, скласти проект плану наступності в роботі ЗДО-ЗЗСО, використовуючи матеріали попередньої вправи МФО.

Підведення підсумків: Обмін думками , щодо тренінгу.

ПОЛОЖЕННЯ

Про конкурс «На краще проведення ранкового кола в ЗДО №7 «Гномик»»

1. Загальне положення

- 1.1. Дане положення визначає порядок проведення конкурсу у дошкільному навчальному закладі №7 «Гномик» та затверджується наказом завідувача.
- 1.2 Конкурс професійної майстерності педагогічних працівників ЗДО №7 «Гномик» (далі – Конкурс) є одним із заходів реалізації законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту» і проводиться в рамках виконання річного плану дошкільного закладу на 2021/2022 навч. рік
- 1.3 Мета конкурсу: виявлення та підтримка творчої діяльності педагогічних працівників дошкільного закладу, сприяння зростанню професійної майстерності, вивчення та поширення інноваційних педагогічних практик, підвищення ефективності освітнього процесу та якості надання освітніх послуг здобувачам освіти, формування педагогічного досвіду педагогів.
- 1.4 Конкурс проводиться з 12.10.2021 по 27.10.2021 року.
- 1.5. Підсумки конкурсу підводяться експертною комісією та доводяться до відома педагогів на педагогічній раді №2.

2. Завдання конкурсу.

- 2.1. Реалізація державної політики у сфері дошкільної освіти в Україні.
- 2.2. Розвиток висококваліфікованої особистості вихователя закладу дошкільної освіти.
- 2.3. Залучення широкого кола педагогів до інноваційної діяльності.

2.4. Пошук і підтримка творчих педагогів, сприяння впровадженню їхніх методичних інновацій.

2.5. Створення інформаційної бази науково-методичних ідей, освітнього середовища, яке об'єднує педагогічних працівників у впровадженні сучасних інноваційних педагогічних технологій.

2.6. У рамках наступності сприяти обміну педагогічним досвідом між вчителями ЗОШ№6 .

2.7. Стимулювання вихователів до професійного розвитку.

2.8 Створити в педагогічному колективі атмосферу творчого пошуку

3. Учасники конкурсу.

3.1. До участі у конкурсі запрошуються вихователі дошкільних груп та перших класів.

4. Порядок проведення конкурсу.

4.1. Всі вихователі незалежно від стажу роботи в ЗДО приймають участь у конкурсі.

4.2 Кожен вихователь готує і проводить ранкове коло дотримуючись структури, обираючи тему у межах освітньої програми «Дитина».

4.2.Проведення заходу оцінює створена конкурсна комісія, яка визначає переможців і забезпечує об'єктивність конкурсного оцінювання відповідно до критеріїв оцінювання.

5. Критерії оцінювання конкурсу

5.1. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КОНКУРСНИХ РОБІТ

№	Показники	Максимальна оцінка
1	Відповідність віковим, психологічним особливостям дітей групи	5 балів
2	Дотриманість структури ранкового кола	5 балів
3	Загальна тематична спрямованість	5 балів
4	Новизна, актуальність, професійна спрямованість, практична значимість	5 балів
5	Наявність авторських дидактичних матеріалів, розроблених на основі сучасних ІКТ	5 балів
	Відповідність методичного матеріалу вимогам стандартів освіти	5 балів
6	Інформативність: інформація, що закладена викладена зрозумілою для дитині мовою, повністю розкриває тему.	5 балів
7	Доступність.	5 балів
8	Варіативність. Всі розділи, теми, що входять в це засіб навчання, передбачають різні способи освоєння інформації	5 балів
9	Наявність та якість ілюстрованих та відеоматеріалів.	5 балів
10	Оригінальність ідей. Прояви творчості педагогів	5 балів

6. Оцінювання конкурсу

6.1. Конкурс оцінює експертна комісія у складі:

Директор ЗДО №7 «Гномик» – Мінакова Н.В.

Вихователь – методист – Скрильова О.В.

Практичний психолог – Сидоренко О.М.

7. Фінансування

7.1. Фінансові витрати на нагородження переможців здійснюються за рахунок коштів засновників Конкурсу в межах відповідних асигнувань, а також інших коштів, не заборонених законодавством.

**УГОДА ПРО СПІВПРАЦЮ
ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ (ЯСЛА - САДОК) №7 «ГНОМИК»
та ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ № 6**

м. Білгорода - Дністровського

30 червня 2023 року

Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) № 7 «Гномик» в особі завідувача Мінакової Н.В. з однієї сторони та ЗЗСО№ 6 м. Білгорода – Дністровського в особі директора Дімова Ю.М. з іншої сторони (далі – сторони) уклали цю угоду про таке:

1. Предмет угоди

1.1. Сторони зобов'язуються співпрацювати з метою забезпечення наступності та перспективності освітнього процесу, соціокультурної адаптації дітей старшого дошкільного віку до умов навчання у початковій школі та всебічного гармонійного розвитку дітей, збереження та зміцнення їхнього фізичного та психічного здоров'я.

1.2. Предметом співпраці є забезпечення наступності і перспективності роботи між ЗДО (ясла-садок) № 7 «Гномик» та ЗЗСО №6, а саме між дошкільною та початковою ланками освіти.

1.3. Спільне розроблення та реалізація моделей співпраці навчальних закладів забезпечує наступність у :

- ✓ створенні безпечного середовища , вільного від насильства;
- ✓ програмах, педагогічних технологіях;
- ✓ формах, методах і прийомах роботи педагогів з дітьми;
- ✓ формуванні основних компетентностей відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти та ключових компетентностей учнів за Державним стандартом початкової освіти;
- ✓ педагогічній співпраці з батьками ;

- ✓ організації освітнього процесу в умовах інклюзивного навчання, з урахуванням особливостей надання освітніх послуг у закладах освіти в умовах» рівнів епідемічної небезпеки та воєнного стану .

2. Обов'язки Сторін

Сторони визначають, що співпраця педагогічних колективів можлива за умови взаєморозуміння, взаємоповаги та рівноправного партнерства.

2.1. Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) № 7 «Гномик» зобов'язується:

2.1.1. Забезпечувати якісну підготовку дітей старшого дошкільного віку до шкільного навчання з урахуванням вимог Базового компонента дошкільної освіти та освітньої програми розвитку дітей від 2 до 7 років «Дитина».

2.1.2. Забезпечити психологічну готовність дітей до навчання у початковій школі.

2.1.3. Створити сприятливі умови для розвитку , виховання та навчання дітей, організувати діяльність дітей з урахуванням їхніх вікових та індивідуальних особливостей.

2.1.4. Брати участь у спільних заходах з метою підвищення рівня професійної майстерності педагогічних працівників.

2.1.5. Проводити відкриті заходи для вихователів і вчителів початкових класів.

2.1.6. Консультувати батьків з питань соціальної адаптації дітей до умов навчання.

2.2. Заклад загальної середньої освіти № 6 зобов'язується:

2.2.1. Зараховувати випускників ЗДО (ясла-садок) № 7 «Гномик» для подальшого навчання.

2.2.2. Вивчити систему роботи ЗДО (ясла-садок) № 7 «Гномик».

2.2.3. Проводити спільно з педагогічними працівниками ЗДО (ясла-садок) № 7 «Гномик» консультаційно-методичну роботу, спрямовану на забезпечення успішної адаптації дітей до умов навчання у школі.

2.2.4 Проводити відкриті заходи для вихователів ЗДО (ясла-садок) № 7 «Гномик».

2.3. Сторони зобов'язуються:

2.3.1. Щорічно складати план спільних заходів ЗДО (ясла-садок) № 7 «Гномик» та ЗЗСО № 6.

2.3.2. Сприяти взаємодії педагогічних колективів.

3. Строк дії угоди

3.1. Угода набирає чинності з моменту її підписання Сторонами і діє протягом 2023/2024 навчального року. Кожна зі сторін має право розірвати цю угоду, письмово повідомивши про це іншу Сторону письмово за два місяці.

3.2. У разі відсутності заяви однієї зі Сторін про припинення або зміну умов цієї угоди протягом двох місяців після закінчення її дії, вона вважається пролонгованою на той самий строк і на тих самих умовах, які були передбачені цією угодою.

Цю угоду укладено у двох примірниках.

4. Юридичні адреси Сторін

**БІЛГОРОД – ДНІСТРОВСЬКИЙ
ЗАКЛАД ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ
(ЯСЛА - САДОК) №7 «ГНОМИК»**
Одеська область, 67701
м. Білгород – Дністровський,
вул. Плавнева, 64 – г,
тел. 2 – 81 – 10, тел.2 – 83 – 36
E – mail: detsad – gnom@ukr.net

**ЗАКЛАД ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ
ОСВІТИ № 6**
м. Білгорода - Дністровського
Одеська область, 67700
м. Білгород – Дністровський,
вул.Кишинівська,74
тел.(04849)2-81-70
E – mail: k74school6@ukr.net

Директор ЗДО №7 «Гномик»

_____ Наталія МІНАКОВА

Директор ЗЗСО №6

_____ Юрій ДІМОВ

**Орієнтовні заходи взаємодії ЗДО № ____ та
ЗЗСО № ____ на 20__ -20__ н.р.**

Зміст роботи	Термін	Відповідальні
1. З метою залучення батьків до педагогічного процесу:		
1.1. Проводити музичні, спортивні свята та розваги разом із сім'ями вихованців	Протягом року	Вихователі старшої групи
1.2. Проводити анкетування батьків щодо підготовки дітей до школи	Квітень	Вихователь-методист
1.3. Оформити інформаційні бюлетені, флаєри (у друкованому та електронному вигляді) з питань підготовки дітей до навчання в школі	З січня	Вихователі старшої групи
1.4. Запросити вчителів початкових класів до участі у батьківських зборах групи старшого віку	Вересень, травень	Вихователі старшої групи, вчителі початкових класів
2.3 метою підвищення якості організації наступності у роботі закладу дошкільної освіти та початкової школи:		
2.1. Видати накази по ЗДО та ЗЗСО «Про забезпечення наступності у роботі ЗДО і школи»	Вересень	Директор ЗДО, Директор ЗЗСО
2.2. Здійснювати контроль за моніторингом знань дітей старшого дошкільного віку	Вересень, квітень	Вихователь-методист, Заступник директора з НВР
2.3. Організувати взаємовідвідування занять учителями, уроків – вихователями для ознайомлення із змістом і методикою навчання учнів.	Протягом року	Вихователі старшої групи, вчителі початкових класів
2.4. Педагогам ЗДО знайомитись з програмою першого класу	Вересень	Вихователі старшої групи
2.5. Ознайомлювати вчителів та вихователів з новинками методичної літератури.	Протягом року	Вихователь-методист, Заступник директора з НВР
2.6. Запросити вчителів початкових класів до участі у педагогічній раді.	Вересень, квітень	Директор ЗДО, Директор ЗЗСО
2.7. Запросити психолога ЗДО для спільного психолого-педагогічного обстеження дітей старшого дошкільного віку	Квітень	Шкільний психолог, практичний психолог
2.8. Провести спільний семінар про роботу з	Грудень	Вихователь-

майбутніми першокласниками. Знайомити з методами та прийомами, обмін досвідом.		методист, педагоги ЗДО, Заступник директора НВР, психолог, вчителі початкових класів
2.9. Запросити випускників 9-11 класів в ЗДО з метою профорієнтації	Квітень	Заступник директора з НВР, Вихователь-методист, Вихователі старшої групи
2.10. Запрошення дітей-випускників ЗДО на свята до групи старшого дошкільного віку	Листопад Грудень Березень Травень	Вихователі старшої групи, вчителі початкових класів, керівник музичний
3.3 метою підвищення рівня мотиваційної готовності старших дошкільників до навчання у школі :		
3.1. Проводити зі старшими дошкільниками цикл занять «Я йду до школи»	Протягом року	Вихователі старшої групи
3.2. Систематично використовувати в роботі: - бесіди про школу, - знайомство з деякими правилами поведінки в школі, - читання літературних творів про школу.	Протягом року	Вихователі старшої групи
3.3. Організувати та провести екскурсії: - на перший дзвоник; - до шкільної бібліотеки; - на свято «Букварику, прощай!»	Вересень Грудень Травень	Вихователі старшої групи
3.4. Використовувати в освітній роботі читання творів про школу	Протягом року	Вихователі
3.5. Знайомити вихованців з правилами поведінки школярів	Протягом року	Вихователі
3.6. Створювати умови для розгортання творчої гри «Школа»	Протягом року	Вихователі
3.7. Моделювання ситуацій «Необхідно вийти з класу», «Звернутися з проханням» тощо.	Протягом року	Вихователі
3.8. Організувати спільні заходи: фізкультурні свята, розваги, змагання, конкурси.	Протягом року	Вихователі старшої групи, вчителі початкових класів
3.9. Організувати конкурси дитячих малюнків «Якою я бачу мою школу», «Школа моєї мрії».	Протягом року	Вихователі
3.10. Створювати спільне розвивальне середовище в ЗДО та ЗЗСО	Протягом року	Вихователі старшої групи, вчителі початкових класів

Наукове видання

**АЛЬМАНАХ «ДО-НУШ»:
АЛГОРИТМИ НАСТУПНОСТІ**

Видається в авторській редакції

Підписано до друку 17.09.2024 р. Формат 60x84/8.

Папір офсетний. Ум. друк. арк. 15,81

Тираж 100 прим. Замовлення № 490

Видавничо-поліграфічний центр «Візаві»

20300, м. Умань, вул. Тищика, 18/19, вул. Небесної Сотні 1/2

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 2521 від 08.06.2006.

тел. (068) 854-66-19, (067) 104-64-88

vizavi-print.jimdo.com

e-mail: vizavi008@gmail.com

vizavi003@gmail.com